

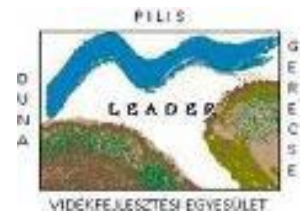
DUNA- PILIS- GERCSE VIDÉKFEJLESZTÉSI EGYESÜLET HELYI AKCIÓCSOPORT

LEADER HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

KÉSZÍTETTE:

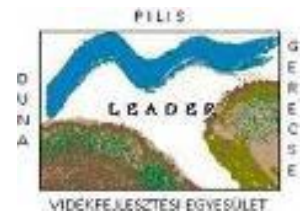
DUNA – PILIS – GERCSE VIDÉKFEJLESZTÉSI EGYESÜLET

2023. SZEPTEMBER 22.

Tartalomjegyzék

Rövidítések jegyzéke	3
Bevezetés	4
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata	5
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése	7
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása	9
4. Horizontális célok	12
4.1 Esélyegyenlőség	12
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem	13
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	14
6. Külső koherenciák azonosítása	16
7. Helyzetfeltárás	19
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása	19
7.2 SWOT analízis	24
8. A stratégia beavatkozási logikája	25
8.1 A stratégia jövőképe	26
8.2 A stratégia célhierarchiája	27
9. Cselekvési terv	28
9.1 Az intézkedések leírása	28
9.2 Együttműködések	32
9.3 Kommunikációs terv	34
9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek	36
10. Monitoring és Indikátorok	37
10.1 Monitoring	39
10.2 Az indikátorok megadása	42
11. Indikatív pénzügyi terv	44
Mellékletek	46

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló Bizottság

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

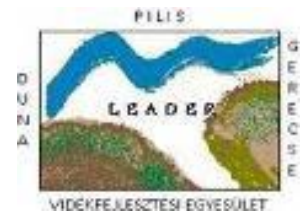
KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

A dorogi és esztergomi kistérségekből szerveződött LEADER közösség a Visegrádi-hegység, a Pilis, a Gerecse és a Duna ölelésében fekszik. Földrajzi területe megegyezik az egykori esztergomi vármegye hazai területével. Kulturális sokszínűségére nagy hatással van az itt élők nemzetiségi hagyományainak és a népi kultúra örökségeinek összekapcsolódása. A Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület elnöksége, Felügyelő Bizottsága, Helyi Bíráló Bizottsága és munkaszervezete munkája során nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a területén elhelyezkedő településeken élők aktív részvételével megfogalmazásra kerüljenek a települések vidékfejlesztésre vonatkozó céljai. Hitvallásunk, hogy olyan projektek megvalósulását segítjük, amelyek eredményeként európai szintű társadalmi, gazdasági és kulturális értékek jönnek létre. A Duna-Pilis-Gerecse térségben az elmúlt időszakhoz képest folytatódott az ásványi nyersanyag-kitermelés, azonban az energia-forrásokról (kőszén) az építőipari nyersanyagok irányába tolódott el a hangsúly. A térség gazdaságában látható, hogy a meglévő kapacitások és szervezetek további elvesztése komoly veszélyeket rejt magában. A működő termelőegységek megtartásán túl, az ipar szerkezetelakítása során a mezőgazdasági termeléséhez, adottságaihoz igazodó ágazati fejlesztések és szerkezetelakító beavatkozások sem hagyhatók figyelmen kívül. A szolgáltató szektor fejlesztésére pedig különösen nagy hangsúlyt kell fektetnünk. Az érzékeny ipar (covid hatása) ellensúlyozásaként a turisztikai ágazat ((kulturális, szakrális nagyvárosok közelsége és természeti/kulturális értékek gazdagsága/sokszínűsége) erősítése kiemelt feladat. A gazdaság és turizmus fejlesztési iránya mellett nem szenvedhetnek hátrányt a térség civil szervezetei, valamint a közsféra sem. A helyi fejlesztésekben prioritás tehát a közösségi célú fejlesztések támogatása.

Az elmúlt évek térséget érintő turisztikai fejlesztései eredményeként számos új attrakció, szolgáltatás jött létre, melyek működtetése kihívás nem csak az önkormányzati, vagy nonprofit fenntartású létesítmények esetében, hanem a Covid 19 járvány súlyos gazdasági következményeivel küzdő profitorientált vállalkozásoknak is. Az összefogásnak, a tudatos fejlesztéseknek kiemelten nagy szerepe lesz ezen létesítmények hosszú távú üzemelésében, megmaradásban. A HFS keretében támogatni tervezett turisztikai projekteknél elvárás kell legyen a turisztikai hálózatosodás, az együttműködések kiszélesítése és biztos alapokra való helyezése mellett a meglévő kínálati elemeket kiegészítő, azokkal nem konkuráló turisztikai fejlesztések támogatása. Olyan termék- és szolgáltatáskínálat szükséges, amely a térség változatos vonzerőire alapozva integrálja a turisztikai termékkínálatot és szolgáltatásokat. Ezek megvalósításán keresztül érhető el a hosszú távon biztos megélhetést és a lakosság helyben maradását szolgáló turizmus megerősítése és kiszélesítése.

A HFS koncepciójának elkészítése az egyes alapidokumentumok elemzésével és értelmezésével kezdődött, így az alábbi célok és prioritások kerültek a térség tekintetében kiemelésre.

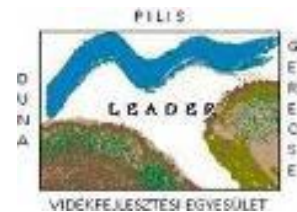
A HFS-ben megfogalmazott célok illeszkednek a KAP ST által meghatározott, alábbi célokhoz:

1. A foglalkoztatás, a növekedés elősegítése (a gazdaságfejlesztési, a foglalkoztatási, oktatási, társadalmi felzárkózási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre).
2. A nemek közti egyenlőség előmozdítása.
3. A nők mezőgazdasági tevékenységben való részvételének szorgalmazása.
4. A társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása.

A HFS jövőképe az alábbi:

„Olyan, a globális válságjelenségekre reflektáló, egészség-és környezettudatos, innovatív technikákon alapuló kiemelkedő, jövedelemteremtő gazdaság mellett megvalósuló vidéki életminőség, ahol a helyi kultúra és identitás találkozik a stabilitással és a minőséggel.”

Stratégiánk mottója: „Bízunk a vidékben, bízunk összetartó erejében!”

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület a Helyi Fejlesztési Stratégia és az arra épülő felhívások kapcsán is kiemelt figyelmet fordít a KAP stratégiai tervhez való illeszkedésre. A KAP ST S08 GYELV-elemzésében is megjelenő népszerűség fogyás, a munkavállalási célú elvándorlás és a vidéki szálláshelyek kapacitásának csökkenése mind olyan problémák, melyre a HFS is reflektál. A mikro- és kisvállalkozások fejlesztésének támogatásával, munkahely teremtő és fenntartó képességének növelésével ráhatással lehetünk az elvándorlásból adódó népességfogyásra.

Komoly elkötelezettség, hogy a HFS illeszkedjen a KAP Közös Agrárpolitika, valamint a KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv céljaihoz, prioritásaihoz, mindezek mellett megtartsa a LEADER szellemiségű programmegvalósítás alapelveit.

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelet 6. cikkben meghatározott S08 KAP-célkitűzéshez kapcsolódik.

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

S08 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

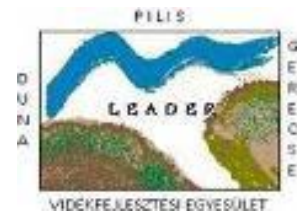
A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACs-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACs-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACs-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACs-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACs részére.

A HACs működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACs legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACs-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACs-ok támogathatják a projektötletek pályáztatá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása

- 1) Területalapú megközelítés: a Duna-Pilis-Gerecse HACS működési területe 22 települést foglal magában, közülük három város, egy nagyközség és tizennyolc község. A települések lakosainak száma összesen 52.359 fő, területe 42.576 ha¹. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem és földrajzi helyzetük köti össze.
- 2) Alulról építkező megközelítés: A LEADER HACS egyes fejlesztések, programok tervezése során a helyi igényekre alapozott fejlesztési programok alkotják a térség fejlesztési stratégiáját, mely így eredményesebb megvalósítást biztosít. Az évek óta működő HACS a „bottom-up”, vagyis alulról építkező tervezési módszerrel, rendszeres találkozók, és jól felépített, működő munkaszervezet révén biztosítja az érintettek széles körű bevonását a tervezési folyamatba. Kiemelten fontos az együttműködés, a mindenki számára kezdeményező stratégia kidolgozása és annak végrehajtása, mely révén fejlődik a helyi közösség is.
- 3) Innovativitás: a sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten.
- 4) Integrált megközelítés: a HFS alapja a vidéki térségek fejlesztésére irányuló tevékenységek és ágazatok közötti kapcsolat feltárása, beazonosítása, a fejlesztési projektek multiszektoralis megközelítésű meghatározása, értelmezése, összekapcsolása, mely pozitív hatásokat indukál, hozzájárul a program sikerességéhez.
- 5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: a LEADER programban a decentralizáltság többek között a döntéshozatalban és a rendelkezésre álló források felhasználásában mutatkozik meg. Ez a sajátosság a helyi igényekre reflektál. Az elv alapja, hogy a térség problémáit a helyi szereplők ismerik leginkább, így ők a legkompetensebbek a fejlesztések kidolgozásában és megvalósításában. A DUNAPGVE 15 éves működése alatt számos alulról jövő kezdeményezést vállalt fel, valósított meg. A 2014-2020 időszakban mintegy 850millió Ft értékű LEADER forrás kihelyezését valósította meg, mely támogatások közösségi, civil kezdeményezésen alapultak, helyi igényekre reflektáltak.
- 6) Hálózatépítés, együttműködés: a LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok meglétének alapja a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás, akár a munkamódszerek továbbadása. A hálózatépítés hozzájárul az elszigeteltebb vidéki térségek integrálásához és fejlesztéséhez. A hálózatok révén a HACS-ok együttműködésben is fogalmazhatnak és valósíthatnak meg fejlesztési célokat. A DUNAPGVE regionális és vármegyei szintű együttműködésekben vesz részt. Tagja a Komárom-Esztergom Megyei Foglalkoztatási Fórumnak, a Komárom-Esztergom Vármegyei Vidékfejlesztési Fórumnak, a Közép-dunántúli Régió helyi akciócsoportjaként a regionális tudásmegosztásban részt vevő közösség.
- 7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása: a háromoldalú partnerségek központi szerepet töltenek be a LEADER programban. A HACS-ok által koordinált stratégiák megfogalmazása és megvalósítása a különböző szervezetek és ágazatok képviselői együttműködésében valósul meg, kiemelve a kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítását, mélyítését. A DUNAPGVE működése által lefedett területen a gazdasági, önkormányzati és civil szféra közötti kommunikációt kiemelt feladatként valósítja meg alapítása óta. A sikeresen megvalósult, a közösség, a helyi gazdaság gyarapodását szolgáló projektjei ezen helyi szintű szerepvállalásának eredményességét mutatják.

¹ (Forrás: KSH Magyarország Helységnévtára, <http://www.ksh.hu/apps/hntr.main> 2023. január 01).

Irányadó jogszabályok:

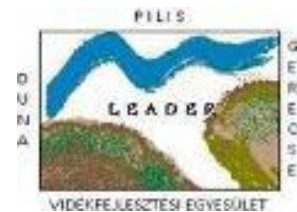
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikk (1) c) pontja előírja, hogy a HFS-ben meghatározásra kell, hogy kerüljön a közösségnek a stratégia kidolgozásába történő bevonásának folyamata.

A stratégia elkészítése során a közösség bevonása az alábbi fő tevékenységekre bontva valósult meg:

- a) a legfontosabb érintettek beazonosítása
Bár az Egyesület évek óta folyamatosan működik, munkaszervezete révén kapcsolatban áll a tevékenysége által lefedett térségben korábban beazonosított érdekeltekkel, a stratégia megalkotása kapcsán újra megvizsgálta, hogy annak megvalósításában kik, mely szereplők lehetnek érintettek.
- b) párbeszéd biztosítása;
A beazonosított érintettek számára a folyamatos párbeszéd lehetőségét a munkaszervezet révén biztosítottuk. A honlapon feltüntetett elérhetőségeinken fogadtuk a kérdéseket, észrevételeket, azok megválaszolására, a stratégiába történő beépítésére sor került. A szervezett fórumokon személyes konzultációra is lehetőség volt.
- c) fórumok és munkacsoportok szervezése;
A HFS elkészítéséhez személyes és online fórumokat szerveztünk, munkacsoportokat hoztunk létre.
- d) folyamatos kapcsolattartás;
A munkacsoportok tagjainak, a beazonosított érintetteknek folyamatos kapcsolattartást biztosítottunk.
- e) hátrányos helyzetű csoportok bevonása;
A vármegyei Foglalkoztatási Fórum tagjaként széles körű kapcsolatrendszert alakítottunk ki, melynek része a hátrányos helyzetű csoportok érdekképviselői szerveivel való együttműködés. A vármegyei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, a Komárom-Esztergom Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületével a térségünkben jelen lévő kihívásokról rendszeresen egyeztettünk, vizsgáltuk a HFS keretében helyzetük javítására szolgáló lehetőségeket. Ugyanakkor a működési területünkön nincs a jogszabály által meghatározott Hátrányos Helyzetű, vagy komplex programmal fejlesztendő járás.
- f) a térség inaktív egységeinek felkeresése;

A térségünkben az inaktívok száma – a vármegyei Foglalkoztatási Szolgálat tájékoztatása alapján – nem magas. Az elmúlt években a vármegyei Foglalkoztatási Paktum projektjeinek köszönhetően a munkanélküliek száma – összhangban a vármegyei adatokkal – alacsony. Az együttműködés keretében folyamatosan figyelemmel kísérjük a térségi adatokat, és segítjük az inaktívok elérését, felkutatását.

g) a helyi közösségi együttműködések és igények felmérése

Az Egyesület működése által lefedett településeken a helyi közösségi élet szervezettségét, azok fejlesztésének lehetőségét, szükségességét vizsgáltuk. A települések közösségi élete jól szervezett, az önkormányzatok által működtetett közművelődési intézmények, közösségi színterek által szervezett rendezvények, programok látogatottsága jó, a helyben élők az évek óta hagyományosan megrendezésre kerülő programok szervezésében aktívan kiveszik részüket. Természetesen ezen organikusan szerveződő közösségek fenntartása, munkájuk segítése olyan általános célunk, mely a stratégiában is megjelenik. Az aktív, tevékeny, önszerveződő közösségek az alapelemei a vidéki életnek.

A felsorolt munkafolyamatok alkalmával lehetőség nyílt olyan, potenciális kedvezményezettek beazonosítására is, akik/amelyek ez idáig nem ismerték a LEADER-t, vagy az innen származó támogatások nélkül nem tudták megvalósítani fejlesztési elképzeléseiket.

A Helyi Fejlesztési Stratégia készítése során az Egyesület nagy figyelmet szentelt a tervezési folyamat átláthatóságára és a közösség minél szélesebb körű bevonására.

Módszertanként az alábbi eszközöket választottuk:

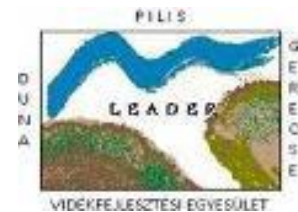
- kérdőíves megkérdezés,
- konzultáció a tervezői munkacsoporttal,
- munkaszervezet tagjainak részvétele szakmai programokon,
- fókuszcsoportos helyi beszélgetések,
- projekt adatlapot benyújtó partnerek személyes felkeresése,
- honlap felület működtetése, folyamatos információfrissítésekkel.

Az adott tervezési feladat érintettjeit, szereplőit különböző módszerekkel, különböző szerepekben tudtuk bevonni, a vonatkozó szakirodalom szerint. Tájékoztattuk az érintetteket arról, hogy mi fog történni, ezáltal biztosított volt részvételük a tervezési folyamatban. A konzultációk keretében kifejhették véleményüket, meglátásaikat, levonva az elmúlt programozási időszak tapasztalatait. Végül interaktív részvétel (partnerség) alakult ki, ahol az érintettek közös tervezésben/elemzésben vettek részt, amelyek eredményeként akciótervek születtek. Többféle nézőpontból vizsgálták a helyzetet és tevékeny szerepet vállaltak a helyi struktúrák kialakításában és a gyakorlati kérdések eldöntésében.

Mivel a fő célunk az alulról jövő kezdeményezéseken alapuló, fenntartható gazdaság és vidékfejlesztés, a rendelkezésre álló kommunikációs eszközök igénybevételével tájékoztattuk a működési területünkön élőket.

A HFS elkészítéséhez kapcsolódóan az alábbi fórumokra, munkacsoporti, tervezői ülésekre került sor:

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Leányvár	2023.02.23.	Térségi projektalkotás	8 fő

	Leányvár	2023. 06.13.	Térségi projektalkotás	8 fő
	Süttő	2023.06.16.	Civil szféra	11 fő
	Mogyorósbánya	2023.06.22.	Gazdasági szféra	8 fő
	Tát	2023.06.28.	Gazdasági és közsféra	11 fő
	Online	2023.07.24.	Térségi együttműködés	7 fő
Munkacsoporti/ Tervezői ülések, megbeszélések	Csolnok	2023.07.21	Cselekvési terv	8 fő
	Csolnok	2023. 07.28.	Pénzügyi terv	8 fő
Munkacsoporti/ Tervezői ülések, megbeszélések	Csolnok	2023.09.19.	HFS draft verzió	9 fő

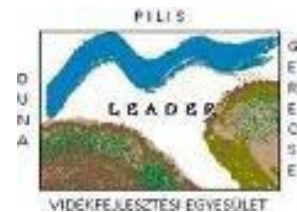
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

a) A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai

A Duna-Pilis-Gerecse területe 22 települést foglal magába - korábbiakhoz képest nem történt változás -, melyek az alábbiak: Annavölgy, Bajna, Bajót, Csolnok, Dág, Dömös, Epöl, Keszölc, Lábatlan, Leányvár, Máriahalom, Mogyorósbánya, Nagysáp, Nyergesújfalu, Piliscsév, Pilismarót, Sársáp, Süttő, Tát, Tokod, Tokodaltáró, Úny. Közülük a települések közigazgatási besorolása alapján 3 város (Lábatlan, Nyergesújfalu, Tát) egy nagyközség (Tokod) és 18 község. A települések támogatásra jogosult lakosainak száma összesen 52.359 fő, területe 42.576 ha (Forrás: KSH Magyarország Helységnévtára, <http://www.ksh.hu/apps/hntr.main> 2023. január 01).

A térség geológiai sokszínűségében is az összetartozást fejezi ki vulkanikus eredetű hegységeivel, a bányászatot megalapozó üledékes képződményeivel és a felszíni medencékkel. Természetföldrajzi-ökológiai szempontból nézve az is bizonyított, hogy a Duna-Pilis-Gerecse területét meghatározzák a potenciális turisztikai erőforrásként megjelenő táji- és esztétikai látványelemek, mint a kifehéredett kopárok (kesztölci Fehér szirt, tokodi Hegyes-kő, bajóti Öreg-kő, bajnai Őr-hegy, mogyorósi sziklák), horgásztavak, volt bányászati területek, kőfejtők, a Duna, amely áradásakor megnehezíti az ott élők helyzetét, de egyben kiváló lehetőséget is ad a vízi turizmusra. A környező hegyek otthont adnak a bakancsos turistáknak és a kiemelkedő természeti értékek révén a legtöbb település határában országos vagy helyi jelentőségű védett területek, valamint NATURA 2000 területek találhatóak, melyek szintén igen erős potenciállal bírnak. Bár napjainkban kevésbé jelentős a szőlőtermesztés, mégis egyre nagyobb az igény ennek felelevenítésére (országosan egyedülálló a piliscsévi pincefalu, pincesorok, borversenyek, bor utak), valamint a szervesen hozzájuk kapcsolódó gasztronómiai hagyományok egyaránt. De egyre jelentősebbek a lovasok, lótarók kezdeményezései, amelyek szorosan kapcsolódnak a turisztikai szolgáltatásokhoz. A számos érték önmagában mégsem képvisel elég turisztikai potenciált. A TDM-ek megjelenése mellett is még mindig hiányos az összehangolás, a

szervezett megjelenés a turisztikai piacon. A tematikus utak elméletben mikrotérségi szinten megfogalmazódtak, de ezek hálózata és komplex kidolgozása erre az időszakra ad még feladatot. A térség kulturális sokszínűségére nagy hatással van az itt élők nemzetiségi hagyományainak és a népi kultúra örökségeinek összekapcsolódása. A térségben a magyarok mellett jelentős számban élnek németek és szlovákok. Jellemzőek a településeken átívelő művész- és alkotótáborok. A lakosság által őrzött kulturális értékek, hagyományok gazdagsága az, ami a térség egésze számára meghatározza az identitás erősítő törekvéseket. Azaz a közösség a múltat nem feledve kívánják építeni a térség jövőjét.

b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.

2018-ban benyújtásra került a Térségek közötti együttműködés a bányászati hagyományok és értékek megőrzésének céljából a Duna-Gerecse Turisztikai Nonprofit Kft. és a Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület konzorciumi megállapodása alapján. A hagyományokra épülő turisztikai fejlesztés fő célja első sorban identitástudattal átítatott, újszerű turisztikai irányú-fejlesztése lett volna. A fejlesztés keretében egyesületünk és a Vértes-Gerecse Közösség területéhez tartozó Duna-Gerecse Nonprofit Kft., illetve az érintett települések működtek volna együtt a tevékenység koordinációjában és a kivitelezésben. A két térség bányászati kincsekben rendkívül gazdag, egyedi értékekkel rendelkezik. Területén sok kulturális örökség lelhető el. A projekt keretében bányászati emléktábla kihelyezése, Hagyományos bányászbúcsú újraélesztése, Hagyományőrző szomszédolás, valamint infrastrukturális eszközbeszerzés került volna megálmodásra. A projekt teljes költsége 19 875 967,-Ft volt, 3 000 000,-Ft önrész vállalásával, de maga a kérelem elutasításra került.

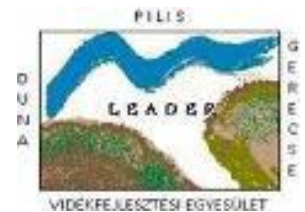
2021-ben a **LEADER Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása** című, VP6-19.3.1-17 kódszámú felhívás keretében benyújtásra került **ÖKOTURISZTIKAI FEJLESZTÉSEK A GERECSE NATÚRPARKBAN** című projekt. Projektazonosító: 1868366493 A támogatás összege: 5,6millió Ft. A támogatás intenzitása: 85%

Az egyik kiemelkedő, valódi együttműködés útján létrejött projekt az Által-ér Szövetség, a Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület, a Duna-Gerecse Turisztikai Nonprofit Kft, és a Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Közösség szervezésében. A cél, hogy a helyi hagyományokra épülő, társadalmi, közösségi összefogást erősítse. Natúrparkot, a térségi látnivalókat, turisztikai pontokat bemutató kiadvány, Gerecse Natúrpark illusztrált térkép, natúrpark kapuk kihelyezése, natúrpark táblák kihelyezése, natúrpark népszerűsítő/projektzáró rendezvény.

Célja új megoldások ösztönzése a vidéki térségek megoldandó problémáival és fejlesztési lehetőségeivel összefüggésben, valamint a helyi szereplők térségeken kívüli kapcsolatrendszerének fejlesztése és a vidékfejlesztés modernizálásához szükséges kompetenciáik megszerzése.

Bár az egyesületnek nemzetközi Leader projektje nem volt a Klebelsberg Központ Esztergomi Tankerületi Központjához tartozó, területi illetékességünk alá tartozó közoktatási intézmények vonatkozásában együttműködést alakítottunk ki, melyre nem kaptunk támogatási forrást.

Segítségét kívántunk nyújtani az érintett szolgáltatóknak abban, hogy a pályázati feltételeknek megfeleljenek, azt elérjék, megtartsák, valamint további fejlesztési irányokat tudjanak kijelölni.

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítelt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
VP6-19.3.1-17 (1868366493) Ökoturisztikai fejlesztések a Gerecse Natúrparkban: A közös gondolkodás 10 éve kezdődött, azóta több projekt vagy esemény és konferencia szolgálja a Gerecse Natúrpark, mint térség fejlődését. Jelen projektben a partnerek által vállalt feladatok és tevékenységek összehangolják a natúrparkban még szükséges fejlesztéseket. A cél az volt, hogy nagyobb ismertséget szerezzen országos és nemzetközi szinten is a Gerecse Natúrpark. A helyi hagyományokra épülő, társadalmi, közösségi összefogást erősítse. Natúrparkot, a térségi látnivalókat, turisztikai pontokat bemutató kiadvány, Gerecse Natúrpark illusztrált térkép, natúrpark kapuk kihelyezése, natúrpark táblák kihelyezése, natúrpark népszerűsítő/projektzáró rendezvény.	Által-ér Szövetség, Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület, Duna-Gerecse Turisztikai Nonprofit Kft, Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Közösség	5 686 289 Ft	Megvalósult

Az Egyesület ugyanakkor nem csak a KAP támogatásainak lehívásában, közvetítésében érdekelt. Hazai pályázati támogatások elnyerésével erősítette jelenlétét, fejlesztési katalizátor szerepét a térségben, biztosítva a megfelelő alapot a jövőbeni fejlesztések sikeres megvalósításához.

A Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület 2022-ben pályázatot nyújtott be a Nemzeti Együttműködési Alap Támogatási Program (2022) keretében „Civil szervezetek működésének biztosítására vagy szakmai programjának megvalósítására és működésének biztosítására fordítható összevont támogatás 2022.” című pályázati kiírásra.

A projekt alapvető célja a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások), a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása, a vidéki térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai desztináció vonzóképességének erősítése, a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése volt.

A rendezvénysorozat hozzájárult a szervezet katalizátorszerepének, jelentőségének és beágyazottságának növeléséhez, miáltal szavatolja a működésének és térségi jelenlétének fenntartását.

Az eseménysorozat túlmutat az egyszerű projektgenerálást célzó előadássorozaton és filmbemutatón: a kísérő tevékenységek közül jelentős funkciót szántunk bemutatkozó fórumoknak, ahol helyi termékek, természeti értékek, hagyományok és közösségek bemutatkozási lehetőségét teremtettünk meg.

Hasonló célt szolgált a Magyar Falu Program Falusi Civil Alap keretétől a Civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatása felhívásból elnyert mintegy 2 millió forintos támogatás, melyből az egyesület működési feltételeinek javítása, informatikai eszközök beszerzése valósult meg. A korszerű, modern felszerelések révén hatékonyabban működő civil szervezetünk energiáit a HFS révén kihelyezhető támogatások eredményes felhasználásának elősegítésére fordíthatja.

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

A személyes kapcsolattartás biztosítására az Egyesület irodát üzemeltet. DUNAPGV Vidékfejlesztési Egyesület irodája Csolnokon, a Szent Borbála utca 20. sz. alatti épületben található. Telefonszáma:06-33-555-260. Email címe: dunapgv@gmail.com; honlapja: www.dunapgv.hu Facebook oldala: facebook.com/dunapgv.

A munkaszervezeti iroda nyitva tartása:

Hétfőn: 8:00- 16:00; kedden és szerdán: 8:00 – 14:00, csütörtökön és pénteken: telefonos egyeztetés alapján.

4. Horizontális célok

4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

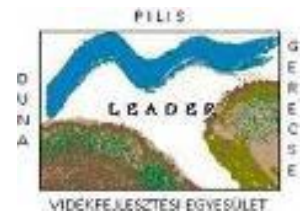
A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékossgal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A HFS tervezése során a legnagyobb nyilvánosságot biztosítottunk a tervezésbe való bekapcsolódásra minden térségi szereplőnek. A dokumentumokat, tervezési segédleteket honlapunkon és közösségi portálunkon nyilvánosságra hoztuk. Figyelembe vesszük azonban, hogy a HFS elkészítése egyben egy országos minősítési verseny is, így a közbenső véleményezésre szánt egységes anyagokat csak az Irányító Hatósághoz való benyújtást követően társadalmisítjuk. Ezzel meg kívánjuk adni mindenkinek az esélyt, hogy a munkában részt vegyen, véleményét kifejtse, de senkit sem kívánunk azáltal hátrányos helyzetbe hozni, hogy esetlegesen a tervezés folyamatában nem vesz részt.

A HACS döntéshozó testületében egy fiatal nő (legfeljebb 40 éves személy) szerepel.

A tervezési munkacsoportban figyelmet fordítunk a szférák közötti egyenlő eséllyel való részvételre, de véleményét, javaslatát mindenki elmondhatja, benyújthatja.

A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Lehetőséget biztosítunk a térségben tevékenykedő civil szervezeteknek, hátrányos helyzetű csoportokkal foglalkozó szervezeteknek az önmegvalósításra. Teret adunk a nemzetiségi önkormányzatoknak és az egyházaknak is fejlesztéseik megvalósítására.

A műhelymunkák keretében az elnökségi tagok közül a nagy múlttal rendelkező polgármesterek is kifejtették gondolataikat. Az ő javaslataik alapján, a helyi érzékenység növelése érdekében terveztük további műhelymunkák, kiscsoportos egyeztetések szervezését, ahol a közvetlenül érintettek, a velük foglalkozó szakemberek, civil szervezetek képviselői vitathatják meg a hátrányos helyzetű csoportok sajátos problémáit, esélyegyenlőségük megteremtésének lehetőségeit.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

A HFS keretében olyan tevékenységeket támogatunk, amelyek tiszteletben tartják az EU éghajlat- és környezetvédelmi normáit, prioritásait, előtérbe helyezik a fenntarthatósági alapelveket, és hozzájárulnak megvalósulásukhoz.

Felismerve, hogy vidékfejlesztési Egyesületünk jelentős szereppel bírhat a mikroközösségek életében, és a folyamatosan fejlődő szemléletformáló képességünk segítségével olyan tudással ruházhatjuk fel a lakosságot, amelynek köszönhetően annak környezettudatossága fokozódik, a stratégia megalkotása és a tervezett tevékenységünk során kiemelt figyelmet fordítunk a szemléletformálásra, a környezetvédelem és a klímaalkalmazkodás céljait szolgáló kezdeményezésekre.

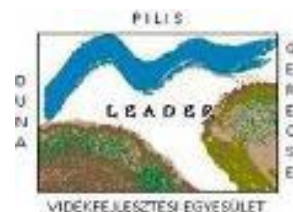
Az idősebb generációhoz tartozók tudatosságának növelése, bevonása a környezetvédelembe, a tudatos vásárlás elterjesztésébe – még ha csak lassúbb adaptációra és kis lépésekre számíthatunk is – szintén átfogó prioritás céljaink eléréséhez.

A HFS-en keresztül támogatni kívánjuk azon tevékenységeket, melyek a védett természeti és kulturális értékek megőrzését, értékőrző megújítását célozzák, a projektek megvalósítása során pedig a fennálló, vagy a beruházás során keletkezett környezeti kár és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőség legkésőbb a megvalósítás zárónapjáig történő megszüntetését vállalják.

A HFS hozzájárul a helyi fenntarthatósághoz, azáltal, hogy nemzeti kincsként kezeli az ország egyedülálló mezőgazdasági és természeti adottságait, a vidéki élet tudatos, közösségi együttműködésen alapuló létformáit, tájhasználatát, szerveződéseit, azok gondos megőrzésére, a jövő generációk igényeire is tekintettel lévő használatát, felhasználását tűzte ki céljául.

Vonzó vidéki szemlélet tekintetében célunk, hogy a megvalósuló HFS segítse elő a vidéki életmód javítását, erősítse a vidék megtartó- és vonzerejét, segítse elő a vidéki Magyarország megismertetését. Ennek érdekében támogatjuk az autentikus, helyi, falusi szokásokra és hagyományokra épülő projekteket is.

Értékőrző, diverzifikált gazdálkodás tekintetében célunk, hogy a megvalósuló HFS segítse elő a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítsa a kulturális örökség részét képező építészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradását, óvja meg a vidék biológiai sokféleségét és relatíve jó környezetállapotát.

Tudatos élelmiszertermelés és fogyasztás tekintetében célunk, hogy a megvalósuló HFS segítse elő az élelmiszer termékekkel kapcsolatos fogyasztói magatartás javítását és a fenntartható fogyasztási szokások elterjesztését.

Az Egyesület a projekt megvalósítás befejezésétől számított 3 vagy 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a projekt megfelel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. december 17-i 1303/2013/EU Rendelet (a továbbiakban: 1303/2013/EU Rendelet) 71. cikkében foglaltaknak.

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

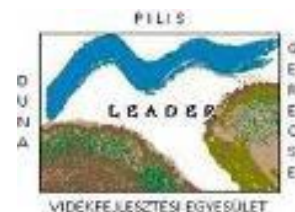
A HFS megvalósítása összességében eredményesnek értékelhető. A beérkezett támogatási kérelmek száma felhívásonként eltérő volt, így a támogatott kérelmek aránya is. A kihelyezett összegekből megvalósított projektek eredményesen zárultak, illetve sikeres megvalósítás után zárás alatt vannak.

- Eredményes intézkedések:

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Helyi vállalkozások versenyképességének növelése	VP6-19.2.1.-2-3-17	55	35	165 000 000 Ft	134 903 621 Ft
Identitásvezérelt közösségi célú fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-2-4-17	49	45	120 000 000 Ft	107 123 703 Ft
Helyi vállalkozások versenyképességének növelése II	VP6-19.2.1.-2-7-21	120	72	223 607 530 Ft	303 515 618 Ft
Identitásvezérelt közösségi célú fejlesztések támogatása II.	VP6-19.2.1.-2-8-21	43	30	77 061 128 Ft	81 839 592 Ft

A továbbfejlesztendő intézkedések közé bekerült kezdeményezések kiválasztásának oka a támogatás iránti érdeklődés és az ennek ellenére elmaradó fejlesztések száma volt. A falusi szálláshelyfejlesztést célzó támogatási keretre meghirdetett felhívásokra a keretösszegeknél jóval alacsonyabb igény érkezett, melynek okát konzultációk, megkérdezések keretében vizsgáltuk. Az észrevételek alapján a felhívások továbbfejlesztése, a minősítési kötelezettségek újragondolása után eredményesen pályáztathatóak, a térségben keresett szálláshelykínálat bővíthető, a helyi terméket előállítók száma emelhető.

- Továbbfejlesztendő intézkedések:

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Helyi falusi szálláshely kialakítása célú fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-2-1-17	15	5	60 000 000 Ft	23 467 301 Ft
Helyi termelők és kézművesek piacra jutásának támogatása	VP6-19.2.1.-2-5-17	2	2	20 000 000 Ft	7 663 127 Ft
Helyi falusi szálláshely kialakítása célú fejlesztések támogatása II.	VP6-19.2.1.-2-6-21	4	2	20 000 000 Ft	7 229 624 Ft

- Eredménytelen intézkedések:

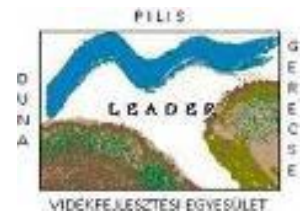
Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Helyi turisztikai szolgáltatók képzésének, hálózat kialakításának támogatása	VP6-19.2.1.-2-2-17	0	0	4 150 000 Ft	0

A helyi turisztikai szolgáltatók képzését, a hálózatos együttműködést fejlesztő kezdeményezés sikertelenségéhez nem csak a beköszöntő világjárvány, hanem a szolgáltatók szabad kapacitáshiánya is hozzájárult. A megcélzott szolgáltatók zöme mikrovállalkozás, kis létszámú foglalkoztatók, vagy vállalkozók, szabadidejük korlátozott. A hálózatos együttműködés iránti igény alacsony, ennek fejlesztésére várhatóan a jövőben vármegyei kezdeményezések indulnak. Térségi szintű összefogás generálása továbbra is indokolt, éppúgy az egy-egy nagyobb településen működő szolgáltatók tevékenységnek összehangolását támogató kezdeményezések. Ugyanakkor átgondolandó a támogatás formája, mértéke, a támogatható tevékenységek köre.

Összefoglalóan elmondható, hogy a 2014-2020-as vidékfejlesztési programidőszak lezárását, illetve az átmeneti időszakot (2021-2022) tekintve az elfogadott Helyi Fejlesztési Stratégiában (HFS) kijelölt út ebben az időszakban megvalósítható részét teljesítettük. Jelentős közösségi eredményeket értünk el mind a gazdaságfejlesztés, mind a helyi társadalmi kohézió tekintetében.

A legjelentősebb változás viszont, ami a megszokott fejlesztési eszköztár újragondolását szükségessé teszi, az a térségen belüli együttműködés, együtt gondolkodásra való hajlandóság megjelenése, a helyi közösségek megerősödése. Ezek a pozitív változások egyértelműen a 2014-2020 időszak helyi LEADER programjának eredményei.

A fő cél a soron következő fejlesztési időszakban is a vidéki települések megtartó erejének növelése, ezáltal a vidéken élő lakosságszám folyamatos csökkenésének, a fiatalok elvándorlásának megállítása. A vidéki életet vonzóvá, élhetővé kell tenni, biztosítani kell az itt élő emberek megélhetését,

boldogulását, elégedettségét, munka- és kikapcsolódási lehetőségeit. Ezek a célkitűzések, melyek a helyzetelemzésben is meghatározott problémákra adhatnak választ.

A HFS-ben az említett célok eléréséhez erőteljes gazdaságfejlesztést, élhetőbb települések kialakítását, közösségépítést célzó intézkedéseket rendelt a HACS. A gazdaságfejlesztést a mikrovállalkozások fejlesztése, a környezettudatos, fenntartható gazdálkodás elősegítése, valamint a turisztikai kínálat, vonzerő élénkítése szolgálta.

A vállalkozások fejlesztése, új vállalkozások beindításának támogatása a térségben meghozta a várt eredményeket. A kis települések vállalkozóiról megállapítható, hogy nem minden esetben tudták előteremteni, megoldani egy komolyabb fejlesztés sok évig elhúzódó támogatás előfinanszírozásához és/vagy az önrészhez szükséges forrást. A gazdasági válság hatására többen nem merték bevállalni a nyertes pályázat révén megvalósuló fejlesztést követően azonnal teljesítendő, és több évre fenntartási kötelezettséget jelentő foglalkoztatási kötelmet (új munkahely teremtést).

Több esetben előfordult, hogy a pályázó a sikeres pályázatot követően szembesült azzal, hogy pályázatírója milyen gazdasági és foglalkoztatottsági mutatókat vállalt a nyertes pályázat érdekében, és inkább elállt a pályázat megvalósításától.

Megállapítható, hogy többségében azok a vállalkozók tudtak igénybe venni támogatást, akik támogatás nélkül is meg tudták volna valósítani betervezett fejlesztéseiket, illetve a fejlesztési forrástól függetlenül is tervezték a beruházás megvalósítását.

A stratégia megvalósítása során folyamatosan szem előtt tartottuk céljainkat. A Döntéshozó Testület támogatási döntéseinek meghozatalakor, a forrásallokációs eljárások során minden esetben alaposan mérlegelte, hogy az egyes projektek mennyiben járultak hozzá a stratégiában megfogalmazott célok eléréséhez.

Mind a forráslekötés, mind a szakmai programok megvalósítása során jelentős eredményeket ért el egyesületünk. Bár az 1.-es és a 2.-es felhívás tekintetében elért eredményekkel nem vagyunk maradéktalanul elégedettek, mivel nem sikerült felkelteni a térségi érintettek érdeklődését olyan mértékben, mint amennyire szeretnénk volna. Nem mutatkozott igény a turisztikai képzésre és a falusi szálláshely szolgáltatásokat támogató felhívásunk – a visszajelzések szerint elsősorban az elvárt napraforgó minősítés miatt - nem volt keresett támogatási lehetőség.

A tervezett forrás 120%-át sikerült a térségben allokálni, jelentős gazdaságfejlesztési mintaprojektek valósultak meg, megújultak terek és épületek, mely településeink pozitív megítélését segítik, a helyben élők életminőségét javítják.

6. Külső koherenciák azonosítása

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

Külső koherenciák azonosítása a KAP ST-ben foglaltak alapján:

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatóak olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

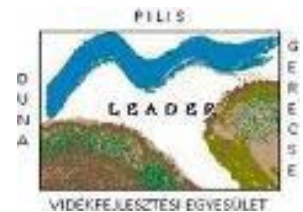
A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére alakítanak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalusi stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból. A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegyei Integrált Területi Programok

A HFS készítése során kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a megfogalmazott célok, elvárt eredmények illeszkedjenek a vármegye, az ország fejlesztési terveiben megfogalmazott, térségünket érintő célokhoz. Működésünkhöz kapcsolódva részt vettünk a vármegyei stratégiai dokumentumok felülvizsgálatához, elkészítéséhez kapcsolódó társadalmi egyeztetésben, véleményezésben. Koherenciavizsgálatunk az alábbi dokumentumokra tért ki:

- Komárom-Esztergom Vármegye Területfejlesztési Konceptiója (Felülvizsgált Megyei Területfejlesztési Konceptió 2030), Megyei Területfejlesztési Stratégiai Program 2021-2027 és Megyei Területfejlesztési Operatív Program 2021-2030
- Komárom-Esztergom Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027

A HFS-ben megfogalmazott céljaink illeszkednek a vármegye „Stabilan az élvonalban” jövőkép mentén megfogalmazott célokhoz, hozzájárulnak annak teljesítéséhez.

A HFS által lefedett térség települései a vármegyei fejlesztési koncepcióban megjelölt Esztergom hírfőváros és térsége fejlesztési terület részei. Az ITP és a HFS támogatási céljai között átfedés van, így a lehatárolás projekt szintű.

A vármegyei ITP forráskeretéből támogatást nyert projektek – a lehatárolás elvét követve – nem juthatnak forráshoz a HFS-ből, illetve a HFS keretében támogatást nyert kezdeményezések nem támogathatók a vármegyei ITP keretéből.

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

- Térszerkezeti adottságok:

A vidékfejlesztési egyesület működési területén a települések száma a korábbi stratégiához képest nem változott, ugyanakkor a kialakított járási rendszer következtében a városok közigazgatási szerepe (tovább) erősödött. A korábban kistérségi központ Dorog nem kapott önálló járást.

Esztergom: A vármegye (és az ország) történelmi (szolgáltató, közigazgatási, hitéleti) központja, közel 30 ezer fős lakossággal, kiemelkedő kulturális és vallási értékekkel, ipari tevékenységét az autógyártás határozza meg. A viszonylagos zárt elhelyezkedése miatt inkább stagnáló, hídfőszerepe ezért inkább gyengének tekinthető. A térség fontos szolgáltató és ipari-gazdasági központja, hatása kiterjed a környező városokra, a Duna mentén egészen Süttőig. Az elzárt helyzet oldásával térségi pozíciója erősödik.

Dorog: 12 ezer fős kisváros, jelentős ipari, bányászati múlttal. Jelenleg a vegyipar, gyógyszeripar, hulladékkezelés a legjelentősebb ipari tevékenység a városban. Esztergom szomszédságában hasonlóan hat rá a viszonylagos közlekedéshálózati izoláltság, de a főváros agglomerációs hatása is.

Lábatlan: A 4,8 ezer lakosú város pozícióját alapvetően meghatározza, hogy a 10. sz. főút települési láncolatának egyik tagjaként a Duna és a Gerecse között a folyó mentén fekszik, melynek ipara a hagyományos termelésre alapozott. A gazdasági szerkezet megváltozása és földrajzi pozíció együttesen csökkentette a város iparfejlesztési lehetőségeit, ugyanakkor a (ki)útkeresésben a térség természeti/táji adottságainak halmozódása, komp-átkelőhelye jelentős segítség lehet, mely egyúttal hozzájárulhat a felszabadult városi területek újrahasznosításához.

Nyergesújfalu: A 7,3 ezer lakosú város a Duna menti településhálózat egyik tagja, Lábatlanhoz közel hasonló örökségi/természeti/táji adottságokkal. Az esztergomi térséghez közvetlen kapcsolódása ugyanakkor felértékeli jelentős méretű gazdasági területeit (ipara megújulási ciklusban korszerűsödik), melyhez elengedhetetlen az árvízvédelmi beavatkozások megtörténte. Mindemellett a természeti meghatározottság új fejlődési irányokra is predesztinálja a várost. A város még mindig nem rendelkezik közvetlen főúti kapcsolatokkal, holott már több, mint egy évtizede napirenden van annak kiépítése. Mindemellett a városhálózati sűrűsödés legdélebbi tagja, és nagy lehetősége a Vértes természeti, táji adottságainak rekreációs célú kihasználása.

Tát: A várvármegye legfiatalabb városa, közvetlenül Dorog, Nyergesújfalu és Esztergom szomszédságában. Az 5 ezer fős város viszonylag kicsi közigazgatási területe, elhelyezkedése alapvetően befolyásolja fejlődését, településhálózatban betöltött szerepét, mely elsősorban a környező városokhoz illeszkedve, kiegészítő jelleggel értelmezhető.

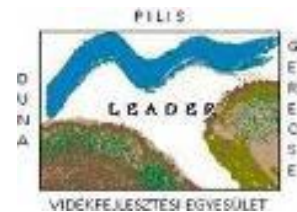
A térség sűrűsége alapján már európai összehasonlításban is urbanizálódó (közepesen sűrűn lakott) térségnek minősül. A népsűrűség mindazonáltal 2001-2022 között csökkent. A csökkenés mértéke elsősorban a természetes fogyással függ össze. Kis területe ellenére a Duna-Pilis-Gerecse vidéke – táji adottságai, gazdasági lehetőségei, természeti erőforrásai, településstruktúrája tekintetében – egyaránt igen változatos. Talán a legfontosabb erőforrása a fekvése: igen kedvező makrotérségi feltételeket biztosít a gazdaság számára. Noha jelenleg kihasználatlan, mégis kiemelt jelentőséggel bír, hogy a kb. 400 kilométeres magyarországi Duna-szakaszból 30 km a megyére esik. Hogy ebből miképpen tud profitálni, az nagymértékben függ az európai logisztikai folyamatok alakulásában rejlő lehetőségek kihasználásától.

- Környezeti adottságok:

A dombvidéki tájak mozaikos tájhasználat, mint komplex erőforrás fejlesztendő, a vidéki tájak élhetőségét biztosítva. A pandémia okozta gazdasági sokk a munkaerőpiacra is hatással volt. A 2019-2020 júniusi értékek viszonylatában, Komárom-Esztergom megyében az országos átlagnál nagyobb mértékben nőtt a nyilvántartott álláskeresők aránya. A legfrissebb, 2023 év eleji értékek azonban az előző évek azonos időszakával összehasonlítva már kisebb eltéréseket mutatnak, a visszarendeződési folyamatok megkezdődtek. Nem mondható el ugyanez a turizmus, vendéglátás, személyi szolgáltatások vonatkozásában, amely ágazatok csak nagyon lassan lábálnak ki a kényszerű leállás okozta hibernált állapotból.

A Duna és mellékfolyói a felfűzött városhálózati tengely számára kiemelkedő lehetőségek rendkívül gazdag, sokrétű tárházát biztosítják a 21. századi stabil életvezetési minták felépítéséhez. A városhálózati tengely dinamikája, sodrása, sűrűsége, zaja mellett a transzeurópai zöldfolyosók mentén a nyugalom, a lassúság, a csönd, a regenerálódás képessége és lehetősége a legfőbb értékek. A zöldfolyosók nyújtotta ökológiai és rekreációs-regenerációs-turisztikai szolgáltatások a dinamikus tengelyek működőképességének fenntartásához és az ott koncentrálódó emberkincs életminőségének, alkotó képességeinek és készségeinek megőrzéséhez, folyamatos megújításához nagy-értékű ökológiai-aktív kikapcsolódási szolgáltatásokat nyújtanak.

A HFS által lefedett térség a Duna, mint vízi, az 1. sz. főút pedig, mint közúti közlekedési folyosó a térségben élők számára a közeli városok elérésén túl a vármegye székhelyének és az ország fővárosának gyors elérését, az M1 autópálya, ezen keresztül pedig európai nagyvárosok (Bécs, Pozsony, Prága) megközelítését biztosítják.

A Pilis, Gerecse és a Duna-part kiváló kikapcsolódási lehetőségeket nyújt (aktív turisztika lehetőségei: túrázás, vízi és egyéb sportok. A passzív turizmus területén pedig az egyre nagyobb teret nyerő horgászturizmus). A kerékpárutak, vízi- lovas- és gyalogtúra-úthálózatok és az őket működtető szervezeti kapcsolatok keresztül-kasul befonják Európát. Ezen „vonalas szabadidős sportlétesítmények” egymással összekapcsolódva bejárhatóvá teszik a dinamikus tengelyek közötti „lassú régiókat”, ahol a zsugorodás miatt megritkult népesség és a táj szolgáltatásait „fogyasztva” hozzájárulnak egy új fenntartható egyensúly kialakulásához. Miközben ezek a lassú térségek kisebb környezet- és tájterhelésükkel, zöldebb világukkal felbecsülhetetlen ökológiai szolgáltatásokat nyújtanak a sűrűn beépített városhálózat lakosai számára is. Komárom-Esztergom vármegye két fő zöldfolyosója a Duna és a Dunántúli-középhegység északkelet- délnyugati vonulata (Pilis-Gerecse-Vértes-Észak-Bakony).

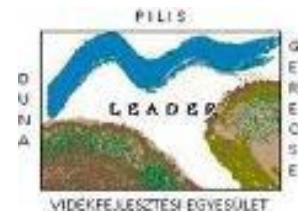
Az éghajlatváltozás kihívásai a 21. században az emberi, társadalmi konstrukciók minden elemére hatással lesznek. A nagy erdőtömbök (Gerecse, Vértes, Pilis, Bakonyalja, Visegrádi-hegység, Dunamenti ártéri erdők) védelme és klímaadaptív, fenntartható kezelése folytonosan történik, és nagyléptékű, ezen erdőtömbökhöz is kapcsolódó új erdősítések zajlanak a mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas területeken (felhagyott, beerdősülő zártkertek, erózióveszélyes, meredek lejtésű szántó művelésre kevésbé alkalmas domboldalak, gyenge termőképességű termőterületek).

A dombvidéki községek a turizmus-rekreáció, a települési szolgáltatások fejlesztésében, zöld és kékinfrastruktúra fejlesztésekben, a turizmus, illetve az ökológiai hálózatok biztosításában érdekeltek. A célterületen a natúrparkok kínálnak a helyi hagyományokra és termékekre, szolgáltatásokra, a táji adottságokra épülő aktív turisztikai kínálatot. Bajót és Máriaalom turisztikai aspektusból külön kiemelendő, mivel a Budapest környéke turisztikai térség részét képezik.

- Kulturális erőforrások:

A Duna mente turisztikai térség, mint határon átnyúló, egységes turisztikai fogadóterület fejlesztése (Süttő, Lábatlan, Nyergesújfalu, Tát, Pilismarót, Dömös), melyben az aktív, ökoturisztikai és a kulturális turisztikai termékfejlesztés kombinációja kell, hogy megjelenjen. A területen megvalósuló fejlesztések célozzák az aktív kikapcsolódáshoz tartozó infra- és suprastruktúra (kerékpáros- és vízi utak, szálláshely szolgáltatás, vendéglátás) fejlesztést és bővítik az aktív turisztikai szolgáltatások, akár tematikus kínálati csomagok körét. A szelíd turizmusra kijelölt célterületeken elsősorban a meglévő és szerveződő natúrparkok kínálnak a helyi hagyományokra és termékekre, szolgáltatásokra, a táji adottságokra épülő kínálatot. A térség számos történelmi emléket, hagyományt őriz. A 2021-27 fejlesztési ciklusban nagy hangsúlyt kívánunk fektetni az értékmegőrzésre, közösségépítésre, az épített- és természeti környezet megóvására.

Válságoknak való nagy kitettsége ellenére a gazdaság diverzifikációjában a sokrétű turisztikai kínálat megléte, célirányos fejlesztése jelenthet még kiugrási lehetőséget. A turisztikában az aktív és rekreációs (bakancsos, kerékpáros, vízi, lovas, gyógy- és élményfürdők, horgászat és extrém-, agrár-, borturizmus stb.) valamint a kulturális turizmus (örökségi, világörökségi, történelmi, ipartörténeti, tájtörténeti, szakrális) különféle fajtái és kombinációi részére a vármegye és a HFS-el lefedett térség adottságai kitűnőek. A komplex turizmus fejlesztésre kijelölt térségek területein (Által-ér és Dunamente) az attrakciók komplex szolgáltatási rendszerének fejlesztése mellett a meglévő turisztikai szolgáltatások hálózatosodása szükséges, integráltan kapcsolódva a szelíd turizmus fejlesztés területeihez is. A sokszínű kínálat hálózatokba integrálását a térségi együttműködésekre alapozva, vármegye- és országhatáron átnyúlva is érdemes fejleszteni.

- A társadalom állapota:

A térség területe kicsi, mégis több szempontból széttagolt. A társadalmi konfliktusok napjainkban is befolyásolják a gazdasági, kulturális, emberi kapcsolatokat, olykor gátjai az együttműködéseknek, együtt gondolkodásnak. Ennek felszámolásához meg kell találni azokat a történelmi, természeti, kulturális, gazdasági múltunkból eredő és emocionális értékeket, amelyek képesek lebontani ezeket a gátakat, és összehozzák az embereket, új kapcsolatokat generálnak, a helyi identitás és a helyi hagyományaik megőrzése érdekében. Prioritást élvez a térségben élő emberek képzése, képessé tétele, munkavállalási és/vagy ön foglalkoztatási aktivitásuk ösztönzése a vidékfejlesztésben érintett térségi (köz – civil – gazdasági) szervezetek közötti folyamatos szervezeti együttműködés a lakosság megélhetési képességeinek hatékonyabb fejlesztése érdekében.

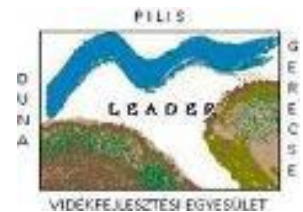
A HACS települései közül többen tagjai a térség turisztikai desztinációs menedzsment szervezetének, a Dunamente és Térsége Turisztikai Egyesületnek: Süttő, Bajót, Lábatlan, Nyergesújfalu, Tát, Dorog, Piliscsév, Csolnok, Kesztlőc, Sárísáp, Tokod, Annavölgy. A tagok a desztináció fejlesztését megalapozó stratégiák mentén, a helyi adottságokra alapozva elsősorban az aktív- és ökoturizmus fejlesztésre fókuszálnak.

Általánosságban megállapíthatjuk, hogy a mikrodesztináció fejlesztéssel érintett térség általános közszolgáltatási ellátása megfelelő. Ez elsősorban a fejlett ipari környezetnek köszönhető, és ezzel együtt a térség közlekedési feltételei is az országos átlagnál jobbnak mondhatóak. Ebből kiemelkedik a Duna mentén a jó minőségű vasúti szolgáltatás, amely a Budapest-Esztergom vasútvonalon található. Az autós közlekedési feltételek minden fejlesztési helyszínen szintén megfelelőnek mondhatóak, biztonságos körülmények között közelíthetőek meg a települések.

A kerékpáros úthálózat jelenleg is fejlesztés alatt áll, különösen a települések hivatásforgalmú kerékpárutakkal történő összekötése egyelőre nem történt meg. A térségben több település hálózatos összekötése, és a térség EUROVELO6-os útszakasza tervezési/előkészítési fázisban van, várhatóan a következő években jelentős fejlődés várható a desztináció kerékpáros úthálózatában. A 2014-2020 időszakban megvalósított kerékpáros úthálózatra épített fejlesztés a Győr-Moson-Sopron vármegye, Komárom-Esztergom vármegye, valamint Nagyszombat és Pozsony megye együttműködésével megvalósított „SacraVelo – Határon átnyúló kerékpáros zarándokutak hálózata a Duna térségében” elnevezésű projekt, melynek távlati célja hálózatba szervezni az érintett magyar-szlovák határrégió kulturális szempontból is jelentős szakrális látnivalóinak és azok környezetének (tájainak és településeinek) közös turisztikai kínálatát, a már kiépített kerékpárutakon és kerékpározásra alkalmas kisturizmusú közutakon, árvédelmi töltéseken, erdei utakon zajló kerékpáros turizmusra építve.

A minőségi szálláshelyek területi eloszlása egyenetlen, elsősorban Esztergom városra korlátozódik. Az elmúlt években emelkedett a falusi-minőségi szálláshelyek száma, azonban a további fejlődéshez turisztikai attrakciófejlesztés szükséges. A falusi szálláshelyek vendégkörét jelenleg jelentős mértékben adják az ipari területre dolgozni érkezők köre, a tervezett attrakciófejlesztésekkel a szállásadók az arányok javulását várják a szabadidős vendégek javára.

A térség vendéglátóhelyeinek kínálata megfelelő, a helyi lakosság viszonylag magas fogyasztási igénye is segíti a térség elsősorban városi, másodsorban falusi éttermeinek (minőségi kínálattal) működését.

A covid jelentős negatív következményt nem hozott a térségben, az éttermek-vendéglátóegységek túlnyomó része továbbra is működőképesek maradt.

A térség legkiemelkedőbb szuprastrukturális problémája a turisztikai attrakciók hiánya. Az Esztergomban megszálló vendégek vendégéjszakaszám növelését nem tudja segíteni a térség, attrakció hiányában. A térségben az aktív- és ökoturizmus földrajzi és személyi feltételei adottak.

Az Esztergom-Komárom vasútvonalon, illetve a Budapest-Hegyeshalom vonalról Komárom irányából vonattal is megközelíthető. A Gerecse tájhasználatára jellemző elhelyezkedésű kistelepülések turisztikai infrastruktúrája (szállás, étterem, szolgáltatások) ennél diverzifikáltabb képet mutat.

a 2014-2020-as fejlesztési ciklusban számos turisztikai célú beruházás valósult meg, melyek egy része a vármegyei TOP keretből, a magánberuházások közül számos pedig a Kisfaludy programból, GINOP-ból nyert támogatással. A térség történelmi-kulturális múltjának fontos részét képező ipari-bányászati emlékek is sorra megújultak. A Dorog – Tatabánya – Oroszlány egykori szénbányászati tengelyen kisebb-nagyobb, régi és új bemutatóhelyek (Reimann Bányászattörténeti Miniverzum Dorog, Tatabányai Múzeum, Oroszlányi Bányászati Múzeum, bányászati gyűjtemények Csolnokon, Kesztlőcön) egész sora található.

A térség turisztikai jövőjét alapvetően meghatározza az, hogy része a vármegye területfejlesztési koncepciójában komplex turizmusfejlesztési térségként kijelölt „Duna menti komplex turizmusfejlesztési térségnek”.

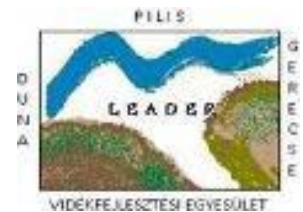
Míg tehát a kedvező közlekedési kapcsolatok az ipar fejlődéséhez, a táji, természeti adottságok a turizmus fejlődéséhez jelentenek biztos alapot, addig a természeti, táji és kulturális örökség értékmegőrző megújítása a humán erőforrás regenerációjához, az éltető, élhető kistelepülések létrejöttéhez szükséges feltételek kialakítása terén jelent jó adottságot.

A HFS keretében támogatni tervezett fejlesztések, tevékenységek a turisztikai potenciál további kiaknázását, a turizmusban rejlő lehetőségek kihasználást kell szolgálja, a térségben élők számára munkahelyet, rekreációs lehetőséget biztosítva.

- A gazdaság helyzete:

2018 óta újabb jelentős beruházások folynak (Nyergesújfalu, Tát-járműgyártás, vegyipar, gépipar) amelyek várhatóan újabb lendületet adnak a gazdaságnak. A 2019-2020-as COVID járvány következményeként elindult, illetve felerősített politikai-gazdasági folyamatok a térség gazdaságára többes hatással bírnak. Egyfelől a nagy hagyományokkal, nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező feldolgozóipara nyertese lehet a globális értékláncok átrendeződésének, amennyiben az európai felvevőpiachoz közelebbi fekvés felértékelődik. Jó példa, hogy akad olyan számítógép alkatrészeket gyártó cég, vagy a papíripari Lucart Kft. (Nyergesújfalu), amelyek a válság ellenére is növelni tudták kurrens cikkek termelését és munkavállalók létszámát is. Más oldalról a járvány nyomában járó gazdasági válság a felvevőpiacokat és a termékek iránti keresletet csökkentheti, amely ugyanakkor globális jelenség.

A gazdaság diverzifikációjában a sokrétű turisztikai kínálat jelent még kiugrási lehetőséget. A turisztikában az aktív és rekreációs (bakancsos, kerékpáros, vízi, lovas, gyógy- és élményfürdők, horgászat és extrém-, agrár-, borturizmus, stb.) valamint a kulturális turizmus (örökségi, világörökségi, történelmi, ipartörténeti, tájtörténeti, szakrális) különféle fajtái és kombinációi részére a vármegyei adottságok kitűnőek. A komplex turizmus fejlesztésre kijelölt térségek területein (Által-

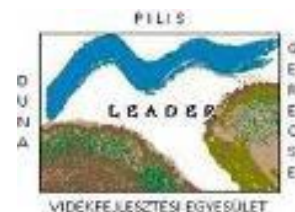

ér és Duna-mente) az attrakciók komplex szolgáltatási rendszerének fejlesztése mellett a meglévő turisztikai szolgáltatások hálózatosodása szükséges, integráltnan kapcsolódva a szelíd turizmus fejlesztés területeihez is. A sokszínű kínálat hálózatokba integrálását vármegye- és országhatáron átnyúlva érdemes fejleszteni.

7.2 SWOT analízis

A térségre vonatkozó analízist a társadalmi, természeti, gazdasági adottságokra együttesen készítettük el.

<p>ERŐSSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • jelentősek a természeti értékek, a Natura 2000 területek; • nagy hagyománya van a termékek feldolgozásának, őrzik és büszkék a termelők a tájtermékekre/ételekre. • a turizmus felismerte az igényt és keresi a helyi/lokális/friss/termelői termékeket. • a térség műemlék épületekben gazdag; • Kedvező feltételek, sokszínű turisztikai kínálat várja az aktív kirándulókat • Jelentős vadászturizmus van a térségben, illetve egyre erősödő horgászturizmus a bányászat kulturális összetartó ereje erős • hagyományokra épülő kulturális és szabadidős rendezvények és a települések életében meghatározó szereppel bíró civil szervezetek 	<p>LEHETŐSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • a helyi termékek térnyerését támogató országos kezdeményezések pozitívan hatnak a térségi fejlesztő folyamatokra is. • jó levegő, érintetlen erdei környezet, amely ideális túrázásra, biciklizésre. • térségi kulturális értékek • a natúrpark szolgáltatásainak szélesedése, a turizmus változatos válfajainak (gyalogos.-kerékpáros.-lovas.-horgász.-vízi.-bor.-vadász stb.) fejlesztési lehetőségei • energiahatékonyság kiaknázása, öko-fejlesztések • helyi hagyományokra épülő, identitást erősítő kulturális programok gyarapodása • közösségi, egészségtudatos rendezvények
<p>GYENGESÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • csökkenő születésszám, magas öregedési index. • a térségi önkormányzatok többsége tőkeszegény, szinte kizárólag a minimális önerővel megpályázható vissza nem térítendő támogatások segítségével képes fejlesztéseit megvalósítani. • kereskedelmi, idegenforgalmi, egyéb szolgáltatások színvonala nem kiemelkedő a térségi turisztikai kínálat esetleges, szervezetlen, nincs komplex csomag az idelátogatók csak maximum egynapos kikapcsolódásban gondolkodnak • elaprózódott turisztikai kínálat, elszigetelt örökségmegőrzés 	<p>VESZÉLYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • fiatalok elvándorlása • a globális válságjelenségek (pl. klímaváltozás, energiaválság) új kihívások elé állíthatják a térségi lakosságot, vállalkozásokat a közeljövőben. • kényelmi trend és a vásárlóerő romlása miatt nem keresettek a háztól értékesítő termelők, emellett nincs róluk megfelelő információ. • utófinanszírozás és a támogatási intenzitás csökkenése miatt a pályázati aktivitás csökken • motivációhiány, érdektelenség növekedése

- turisztikai szolgáltatásokat összefogó hálózatok hiánya
- tőkehiányos a térség gazdasága
- még mindig kevés a helyi termék-

„Csökkenő születés szám, magas öregedési index jellemző” a gyengeséghez hozzákapcsoljuk „A 2023-2027-es EU programozási időszakban a korábbiakhoz képest jelentősen kevesebb lesz „a térségi közösségi programokra fordítható források köre és mennyisége.” veszélyt, abból egy elkerülő stratégia következik. A HFS-nek el kell kerülnie azt, hogy olyan közösségi kezdeményezéseket fejlesszen ki és támogasson a népességszám csökkenésének mérséklésére, amelyek folytatása vagy fenntartása kizárólag újabb pályázati forrásból lenne csak lehetséges. A választott megoldások optimális esetben megteremtik a körülményeket az újabb, önerőből megvalósítható közösségfejlesztő programok, kezdeményezések számára (pl. új, fenntartható térségi szolgáltatások; közösségfejlesztési kulcsprojektek).

Ha a „kereskedelmi, idegenforgalmi, egyéb szolgáltatások színvonala nem kiemelkedő a térségi turisztikai kínálat esetleges, szervezetlen, nincs komplex csomag.” gyengeséghez hozzákapcsoljuk „kényelmi trend és a vásárlóerő romlása miatt nem keresettek a háztól értékesítő termelők, emellett nincs róluk megfelelő információ.” veszélyt, abból egy elkerülő stratégia következik. A HFS-nek el kell kerülnie azt, hogy passzív elszenvedője legyen a térség a megszokott rendszerek átalakulásának. A gyenge humánkapacitások átmeneti időszaki megerősítésével (Esély-menedzserek alkalmazásával), a meglévő szereplők közötti együttműködés erősítésével (pl. Esély-hálózat munkája, Innovatív térségi közösségfejlesztési programok) a térség képes lehet a szükséges információáramlás biztosítására, a változásokban rejlő lehetőségek kihasználására.

Ha „A civilek a térség fejlesztése szempontjából aktívak, összefognak (pl. ifjúságfejlesztés területén).” erősséghez hozzákapcsoljuk „A fiatalok elvándorlása a térségből.” veszélyt, abból egy védekező stratégia következik. A HFS építve a meglévő civil közösségekre csökkentheti a fiatalok végleges elvándorlásának esélyét, hiszen a külföldre vándorlás reálisan nem akadályozható meg, de erős kötődés megléte esetén a fiatalok visszatérnek (barátaikhoz, szűkebb közösségükhöz). Az önszerveződő ifjúsági közösségek kisösszegű, kisléptékű támogatása is jelentős eredményekkel járhat ezen a téren (közösségépítő/ifjúságfejlesztési kisprojektek).

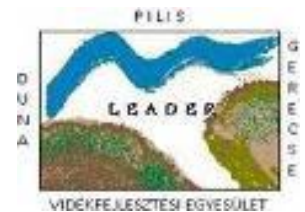
Ha „A legtöbb térségi helyi termék előállítónak több éves tapasztalata van a közvetlen értékesítésben.” erősséghez hozzákapcsoljuk a „Több hagyományos és modern diverzifikációs forma létezik, amelyek támogatást élveznek a jövőben és még nem használják őket a térség termelői.” lehetőséget, abból egy offenzív stratégia következik. A HFS a térségbeli gazdák, helyi termék előállítók együttműködésen és közvetlen értékesítésen alapuló diverzifikációjának segítségével más programok által is támogatott sikeres fejlesztési folyamatot indíthat el (Nyitott Porta program).

Kérjük, hogy adjanak egy rövid átfogó elemzést a SWOT analízisről.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összegzése

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségeként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez.

Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképevel összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

A helyi szintű potenciál jobb mozgósítása érdekében meg kell erősíteni és elő kell segíteni a közösségvezérelt helyi fejlesztést. Ennek figyelembe kell vennie a helyi igényeket és lehetőségeket, valamint az adott társadalmi-kulturális jellemzőket, és elő kell mozdítania a strukturális változásokat, a közösségi kapacitás építését és az innováció ösztönzését.

A fent ismertetett jellemzők tükrében adjuk meg a HFS céljait, prioritásait, a kapcsolódó tevékenységeket és mindezek mérésére szolgáló mutatókat. Ezek ismeretében lehet meghatározni a stratégia fókuszát, a jövőképét, majd ennek alapján a prioritásokat, a célokat, a célok megvalósításához vezető tevékenységeket és a célok teljesülését mérő mutatókat.

8.1 A stratégia jövőképe

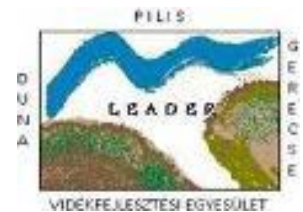
A jövőképünk egy egységes arculatú fenntartható turizmus kialakítása a térségben. A kis- és középvállalkozások megerősítése, foglalkoztatás és munkahelyteremtés. A helyi termelési szerkezet a feldolgozás és értékesítés hosszú távú stabilitása, biztosítva az egészséges helyi élelmiszerek fogyasztását. A civil szféra és önkormányzatok tevékenységeik révén a kultúra és hagyományok ápolása, az egészséges életmód hangsúlyozása. Mindezekkel a lakosoknak biztos megélhetést, a vállalkozások számára pedig biztos alapon nyugvó fejlődési lehetőségeket kínál.

A stabil struktúraváltás alapvető feltételévé válik a térség összehangolt fejlesztése.

A véges természeti erőforrások mértékletes és jövőt kímélő hasznosítását, a kompetenciáit rugalmasan fejlesztő, a technikai fejlődéssel lépést tartani képes emberkincs biztosítja.

A lakosság munkakultúrájának és képzettségi szintjének emelkedése a jövőkép elérésének biztosíték, amit a sokrétű képzési – oktatási lehetőségek hatékonyan fejlesztenek.

Egy virágzó, összetartó, élhető minőségi vidék felépítése érdekében dolgozunk.

8.2 A stratégia célhierarchiája

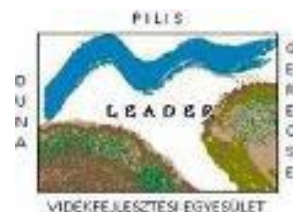
A LEADER források gondos felhasználása érdekében még fontosabbnak ítéljük, hogy a befektetett összegek gazdasági és/vagy társadalmi hozzáadott értékkel jelenjenek meg a térségben. Ennek érdekében a fő célkitűzés a gazdaság erősítése, erre fordítjuk a források jelentősebb, legalább 60%-os hányadát, míg a közösségfejlesztésre legfeljebb 40%-ot. Emellett az intézkedések értékelésénél fontos figyelembe venni, hogy egyes képzési, tudásátadási programok, bár közösségi fejlesztésnek minősülnek, és ilyen módon is tervezzük a támogatási intenzitás nagyságának meghatározását.

Jövőkép
„Bízunk a vidékben, bízunk összetartó erejében!”

Átfogó cél(ok)	
1.	A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása.
2.	A vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése.
3.	A közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése.

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	Helyi identitást erősítő közösség kompetenciáinak és infrastruktúrájának fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> Kialakított együttműködések száma Új vagy fejlesztett szabad-, beltéri közösségi tér és/vagy új eszköz 	20 db 20 db
2.	Helyi vállalkozások létrehozásával, illetve, fejlesztésével a versenyképesség, foglalkoztatottság növelése, innovatív technológiák bevezetése	<ul style="list-style-type: none"> Új vagy fejlesztett szabad-, beltéri tér és/vagy új eszköz/gép 	40 db

A helyzetfeltárásban bemutatásra került, hogy a térségi vállalkozások jelentős része a mikrovállalkozás kategóriába tartozik, illetve jellemzően a szolgáltatói szektorban tevékenykednek. Számukra csökkent az igénybe vehető egyéb OP támogatások lehetősége, azonban ez az a kör, amely aktívan és tartalommal kapcsolódhat a térségi gazdaságfejlesztő programunkhoz. A helyi KKV szolgáltató szektor nehéz helyzetben van, sokszor észlelhető tőkehiány, illetve a működésük nem megfelelő energetikai hatékonyságával. A költségek csökkentésével, illetve a bevételek növelésével javítható a kis családi vállalkozások versenyképessége, és munkahelyeket is teremthetünk. A megújuló energiák

felhasználása, illetve a környezettudatosság szélesítése nem csak lokális, de globális értelemben véve is kötelezettségünk, bele értve a lokális szinten megjelenő – költséghatékonysági – előnyöket is. A helyi termelők és kézművesek kezdetleges együttműködéseinek erősítésével, lehetőségeivel a hagyományörzés mellett sokat tehetünk az egészséges táplálkozásért is.

Szándékunkban áll, a kisvállalkozások támogatása is. Számos esetben a vállalt munkahelyteremtésnek köszönhetően az alkalmazotti taglétszám eléri vagy kissé meghaladja a 10 főt. Ezáltal a KKV minősítés már kisvállalkozóvá minősíti az egyébként mikrovállalkozói kört.

A LEADER program támogatottságaként azonosítható erősségünk kiegészítve a civil szervezetek és önkormányzatok aktivitásával hozzájárulhat ahhoz, hogy tompítsuk a gyengeségként azonosított társadalmi megújulás hiányának problémáját. A közösségi együttműködés sikere más területekre is kihathat, így bízunk abban, hogy célcsoport specifikus programjaink, melyekbe az ifjúság bevonását és megszólítását tervezzük, elindítja a helyi identitás erősödését, ezáltal segíti a fiatalok helyben tartását. Bár a helyi civil szervezetek nagyon aktívak és erősek, a bennük rejlő potenciált mindenképpen ki kell használnunk a minőségi élet megteremtéséért és fenntartásáért.

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

A HACs által kizárólagosan elvégzendő feladat (a 2021/1060 (EU) rendelet 33. (3) szerint) a „pályázati felhívások előkészítése és közzététele”. Ennek értelmében az alulról jövő kezdeményezések figyelembe vételével az alábbi intézkedések fogalmazódtak meg:

- **Közösségépítő rendezvények, programok**
- **Hatékonyságnövelő gazdaságfejlesztés**
- **Közösségépítő fejlesztések**

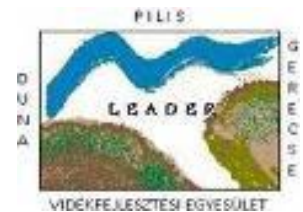
1. **Közösségépítő rendezvények, programok**

Specifikus cél: Erősödő térségi együttműködés a közösségfejlesztés területén. A helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.

Indoklás, alátámasztás: A térségi kohéziót, az összefogásba vetett bizalmat újabb és újabb programok sikeres megvalósításával lehet erősíteni, építeni. A civil szervezetek jellemzően aktívak a sport, kultúra, hagyományörzés, egészséges életmód terjesztése területén. Eszközbeszerzéseik, programjaik, képzéseik és rendezvényeik által jelentős társadalomformáló hatással bírnak. Ezen tevékenységek támogatása jelentősen hozzájárul a helyiek életminőségének javításához.

A támogatható tevékenységek meghatározása: Oktatás, képzés, rendezvény és tanulmányút szervezése

- Catering (Oktatás, képzés, rendezvény, tanulmányút szervezése és kapcsolódó ellátási, ún. catering)
- Oktatáshoz, képzéshez, rendezvényhez, tanulmányúthoz kapcsolódó utazások
- Oktatáshoz, képzéshez, rendezvényhez, tanulmányúthoz kapcsolódó szállás

- Oktatáshoz, képzéshez, rendezvényhez, tanulmányúthoz kapcsolódó terembérlés
- Rendezvényhez kapcsolódó fellépti díjak
- Rendezvényhez kapcsolódó szolgáltatások díja (pl: hangosítás, lézershow, tűzijáték...)
- Marketing tevékenységek

Nem támogatható tevékenységek:

- Az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek;
- Személygépjármű beszerzés;
- Élő állat vásárlás;
- Használt árucikkek beszerzése;
- Támogatási jogosultságok megvásárlása;

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az intézkedés kizárólagosan az akciócsoport egész térségében megvalósuló projekteket támogatja, amelyeknél igazoltan bevonásra kerülnek a projekt célcsoportját képező szereplők a tervezésbe és megvalósításba egyaránt.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A jogosultak köre: Az akciócsoporthoz tartozó településeken működő adószámmal rendelkező magánszemély, települési és nemzetiségi önkormányzat, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy, önkormányzati társulás.

Kiválasztási kritériumok, alapelvek: A kiválasztási kritériumok térségi szempont, a projektterv minősége

Tervezett forrás:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 20 millió Ft
- b) a támogatás intenzitását: nem termelő beruházás esetén 85%, termelő beruházás esetén 65%
- c) a projektméret korlátai: 500 ezer – 3 millió Ft
- d) a támogatás módja: hagyományos

A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024.II. – 2026.II. negyedév

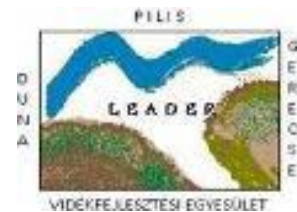
A projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 12 hónap

Kimeneti indikátorok: A támogatott projektek száma: 2-7 db.

2. Hatékonyságnövelő gazdaságfejlesztés

Specifikus cél: Élénkülő helyi gazdaság

Indoklás, alátámasztás: A mikro.-és kisvállalkozások jövedelemtermelő és foglalkoztatási szerepének erősítésével bővíthető a helyi munkahely kínálat, csökkenthető a szociális és gazdasági hátrányokat eredményező inaktivitás és munkanélküliség.

A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Építés
- Kisléptékű infrastruktúra fejlesztés
- Eszközbeszerzés
- Marketing tevékenységek (online és offline)

Nem támogatható tevékenységek:

- az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek;
- élő állat vásárlás
- támogatási jogosultságok megvásárlása
- használt eszközök, gépek, berendezések beszerzése;
- motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése (kivéve a 3.1.1.2. pontban foglaltakat);
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése;
- lágyszárú növény beszerzése, telepítése, élőállat és tenyészállat beszerzése;
- lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése;
- bontott építőanyagok beszerzése, beépítése;
- ingatlan vásárlása.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Jelen intézkedés keretében csak az a fejlesztés részesül majd támogatásban, amely innovativitása, multiplikátor hatása révén hozza azt a „*plusszot*”, hozzáadott értéket, ami a LEADER program sajátossága.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A jogosultak köre: Az akciócsoporthoz tartozó településeken működő természetes személyek, adószámmal rendelkező magánszemélyek, mikro,- és kisvállalkozások

A kiválasztási kritériumok, alapelvek: A kiválasztási kritériumok térségi szempont, a projektterv minősége

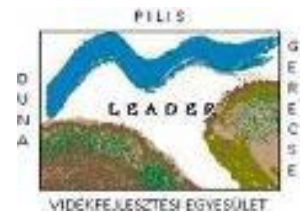
Tervezett forrás mikrovállalkozások esetében:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 200 millió Ft
- b) a támogatás intenzitását: 65%
- c) a projektméret korlátai: 1 millió – 10 millió Ft
- d) a támogatás módja: hagyományos

A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024.II. – 2026.II. negyedév

A projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 12 hónap

Kimeneti indikátorok: A támogatott projektek száma: 1-20 db.

Tervezett forrás kisvállalkozások esetében:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 49,2 millió Ft
- b) a támogatás intenzitását: 65%
- c) a projektméret korlátai: 1 millió – 10 millió Ft
- d) a támogatás módja: hagyományos

A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024.II. – 2026.II. negyedév

A projekt megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 12 hónap

Kimeneti indikátorok: A támogatott projektek száma: 1-5 db.

3) Közösségépítő fejlesztések

Specifikus cél: Bővülő térségi közösségi szolgáltatások. A közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése.

Indoklás, alátámasztás: A vidéken élők számára a vidéki települések élhetőbbé, vonzóvá tétele, az elérhető helyi szolgáltatások körének bővítése, színvonalának és hozzáférhetőségének javítása, a települési önkormányzatok és civil szervezetek segítése, a helyi együttműködések ösztönzése, valamint az azokban rejlő belső erőforrások kihasználása kiemelt cél, amelyek egyaránt elősegítik a gazdasági és közösségi területen a társadalmi aktivitás erősítését és fenntartását.

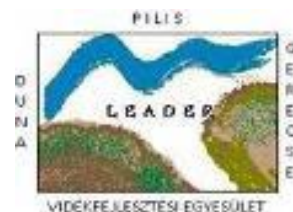
A támogatható tevékenységek meghatározása:

- építés
- eszköz/gépbeszerzés
- immateriális javak beszerzése
- marketing tevékenység
- megújuló/fenntartható energia beruházások
- illegális hulladéklerakók megszüntetése

Nem támogatható tevékenységek:

- az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek;
- személygépjármű beszerzés;
- élő állat beszerzése;
- használt eszközök, gépek, berendezések beszerzése;
- támogatási jogosultságok beszerzése;
- motorral hajtott légi, vízi járművek, szárazföldi személy- és tehergépjárművek beszerzése (kivéve a 3.1.1.2. pontban foglaltakat);
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése;
- lágyszárú növény beszerzése, telepítése, élőállat és tenyészállat beszerzése;
- lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése;
- bontott építőanyagok beszerzése, beépítése;
- ingatlan vásárlása.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az intézkedés keretében a civil szervezetek és önkormányzatok azon közösségi projektjeit támogatjuk, amelyek iránt az igény megfelelően alátámasztott, és

amelyek további fejlesztéseket indukálnak az érintett pályázónál, esetleg annak környezetében.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A jogosultak köre: Az akciócsoporthoz tartozó településeken működő adószámmal rendelkező magánszemély, települési és nemzetiségi önkormányzat, civil- és nonprofit szervezet.

A kiválasztási kritériumok, alapelvek: A kiválasztási kritériumok térségi szempont, a projektterv minősége

Tervezett forrás:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 146 millió Ft
- e) a támogatás intenzitását: nem termelő beruházás esetén 85%, termelő beruházás esetén 65%
- b) a projektméret korlátai: 500 ezer – 8 millió Ft
- c) a támogatás módja: hagyományos

A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024.II. – 2026.II. negyedév

A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 12 hónap

Indikátorok: A támogatott projektek száma: 3-30 db.

9.2 Együttműködések

- a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása
- b) Egyéb együttműködések megvalósítása

A Térségek közötti és Nemzetközi együttműködések terén a HACS jelentős sikereket és eredményeket ért el 2007-2013-as programozási időszakban.

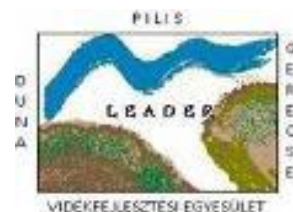
Több célterületen is dolgoztunk, melyek közül az integrált fejlesztési program alapján az alábbiakra fókuszálunk mind a térségek közötti, mind a nemzetközi együttműködések tekintetében:

1. Az együttműködések tervezett tématerületei:

- a. térségeket és/vagy országhatárokat átívelő kulturális és gasztronómiai együttműködések,
- b. térségek és/vagy országok közötti innovatív helyi termék kereskedelmi rendszer kialakítása,
- c. helyi értékek felkutatását és feldolgozását segítő térségek és/vagy országok közötti ifjúsági együttműködések kialakítása.

2. Specifikus cél:

- a. Helyi közösség- és hálózatépítés kompetenciáinak és infrastruktúrájának fejlesztése.

- b. Fiatalok bevonása a közösségi folyamatokba.
 - c. Környezettudatos, fenntartható fejlesztések és tudásátadása, megosztása.
 - d. Helyi termékek és szolgáltatások piacra jutásának segítése, piaci pozíciójuk megerősítése, a működő program továbbfejlesztése.
3. Indoklás, alátámasztás: Mind társadalmi, mind gazdasági területen előnyöket hozhat ezeknek a tématerületeknek az együttműködések szintjére való emelése, illetve a megkezdett sikeres együttműködések továbbfejlesztése. Építünk a SWOT analízisben megjelölt erősségeinkre, kihasználva az lehetőségeinket. A programok megvalósításával javíthatunk a gyenge marketingtevékenységen és a projektekkel hozzájárulhatunk, hogy a közösségek és egyének szükségletként fogalmazzák meg a megújulási szándékukat.

A konkrét projekteken túl az együttműködéseknek egy másik szintje is hangsúlyosan jelenik meg a HFS innovatív elemeként. A szakmai szervezetekkel való szoros együttműködés, a tudásukra való támaszkodás, a speciális térségi kérdésekre való közös válaszkérés, segítheti a sikeres fejlesztést.

A Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület, valamint a Vértes-Gerecse Közösség Leader HACS-ok működési területe teljesen lefedi a natúrpark területét, így adott az összefogás is kézenfekvő számunkra. A működési területeinken levő települések szinte kivétel nélkül tagjai már a Natúrparknak. Ezt bővítenénk ki a Bakonyalja-Kisalföld Kapuja területére is. A 2014-2020-as időszakban VP forrásból megvalósított közös natúrparki, ökoturisztikai célú fejlesztés további partnerségre ösztönöz nemcsak bennünket, hanem a szomszédos HACS-ot, és az akkori konzorciumban résztvevő szervezeteket is. A korábbi együttműködési projekt tartalmát átgondolva, egyeztetve a partnerekkel, egy újabb fejlesztési elképzelés körvonalazódik. Ennek megvalósítása viszont pályázati forrás nélkül nem lehetséges. A térségi együttműködés fő vonala a helyi termékek, a kézművesség, a helyi gasztronómia, hagyományőrzés és turisztika mentén körvonalazódott. Az együttműködés egy rendezvény-sorozatban teljedne ki. A három térség bizonyos településein megrendezésre kerülő rendezvények, a közös megjelenés erősíthetné a vármegye és a natúrpark imázsát. Cél a helyi termékek és szolgáltatások piacra jutásának elősegítése, piaci pozíciójuk megerősítése, és a már működő együttműködés továbbfejlesztése. Mind társadalmi, mind gazdasági területen előnyöket hozhat ezeknek a tématerületeknek az együttműködések szintjére való emelése, illetve a megkezdett sikeres együttműködések továbbfejlesztése.

Tervezett partnerek típusa: egyesület, LEADER HACS, nonprofit kft., vállalkozások, önkormányzatok
A megkezdett együttműködés tervezett tématerületei:

A főbb érintett területek lennének:

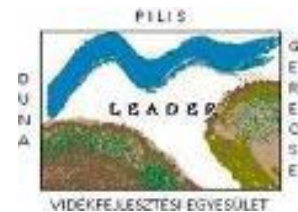
- turisztikai szolgáltatások fejlesztése, komplex kialakítása
- helyi, és kézműves termékek bekapcsolása, integrálása a rendszerbe
- marketing
- tematikus túraútvonalak kijelölése

9.3 Kommunikációs terv

A HACS kommunikációjának elsődleges célcsoportját a HFS céljainak megvalósításában potenciálisan szerepet vállaló majdani pályázók és partnerszervezetek jelentik. A másodlagos célcsoportot a szélesebb nyilvánosság, a térségben lakók jelentik, akik közvetve vagy közvetlenül a HFS megvalósításának hasznélvezői lesznek.

Célcsoport	Jellemzők	Üzenet	Eléréshez használt csatorna (kommunikációs eszköz)
Mikrovállalkozások	Meglévő, működő kis méretű vállalkozások, válságoknak kitett szolgáltatók, generációváltás hiányában megszűnés által fenyegetett családi vállalkozások	A mikrovállalkozások fenntartható fejlődése nem csak az egyén, de a térség gazdasági teljesítményének javulását segíthetik elő. A pályázati támogatással megvalósuló fejlesztések révén a beruházások jól ütemezhetőek, megtérülésük kedvezőbb lehet.	Online eszközök, közösségi média
Vállalkozást indítani tervezők	Kezdők, vagy újrakezdők, eltérő vállalkozási kompetenciákkal, ismeretekkel.	A térség adottságai kedvezőek a mikrovállalkozások fejlődéséhez, a termékek, szolgáltatások piacra viteléhez. A HFS támogatásai révén ismereteiket bővíthetik, kompetenciájukat fejleszthetik. A közösségi rendezvények révén vevőkre tehetnek szert.	Online eszközök, közösségi média.
Mezőgazdasági termelők	Változatos birtokméreten gazdálkodók, kiemelt célcsoport a helyi termékek előállításában érdekeltek, vagy bevonhatóak.	A helyi termék előállítása jövedelemkiegészítő jelleg mellett akár főállásban is végezhető, az együttműködések révén fenntartható.	Print és online eszközök.
Civil szervezetek	Tartósan a térségben működő, ismert és elismert civilek.	A közösségépítés jelenti a kistelepülések jövőjét, a megtartó szülőhely létrejöttét, megakadályozhatja az elvándorlást, a település lakosságának elöregedését.	Online és print eszközök
Egyházak, egyházi személyiségek	Történelmi egyházak, egyházi személyiségek.	A közösség ereje a magába vetett hiten, a hitéleti közösségek milyenségén is múlik. Az egyházi fenntartású intézmények támogatása a közösség érdeke.	Online és print eszközök.
Önkormányzatok	Eltérő méretű, ezért eltérő gazdálkodási keretekkel bíró	Az önkormányzatok feladata, felelőssége a közösségi élet szervezésén túl annak minőségét fejleszteni. A települési	Online és print, valamint személyes konzultációk.

	települési önkormányzatok.	rendezvények megszervezésének a szórakoztatáson, rekreáción túl a fejlődést is szolgálnia kell.	
Helyben élők	Változatos életkori, társadalmi, kulturális és jövedelmi viszonyok, sokrétű igények	A térség fejlődése az életminőség javítását, az élhető, megtartó település kialakítását, fennmaradását szolgálja.	Hagyományos print és online eszközök
Alapfokú oktatási intézmények tanulói, tanárai	Általános iskolai korosztály és az oktatásukban érintett tanárok.	A települések általános iskolásainak helyhez kötődését az oktatási intézményben folyó nevelő munka is befolyásolja. A jövő generációinak helyben maradása – és ezáltal a települések fennmaradása közös érdek.	Online és print eszközök.

Általános elvek, célok:

A működési források gondos kezelése érdekében elsősorban az ingyenesen, vagy kis költségráfordítással igénybe vehető eszközökre koncentrálnunk a kommunikációban:

- honlapok, közösségi oldalak,
- helyi újságok,
- önkormányzati honlapok.

A kommunikációban emellett jelentős hangsúly fektetünk a személyes felkeresésre, fókuszcsoportos beszélgetésekre a programozási időszak alatt is, amely tevékenységbe tagjainkat is aktívan be kívánjuk vonni.

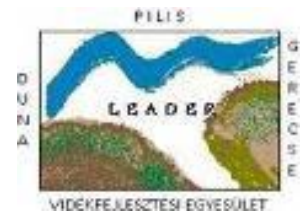
A HFS tervezése kapcsán honlapunkon, hírleveleinkben és a személyes konzultációs lehetőségek alkalmával biztosítottuk HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférést, a tartalom, és irányok megalapozását szolgáló észrevételek megtételét. A 2021-2027 időszak fejlesztési stratégiája is a honlapon elérhető lesz.

A Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület nemcsak a LEADER program megvalósításával kapcsolatos dokumentumait teszi hozzáférhetővé, hanem egész egyesületi tevékenységére a nyitottság, átláthatóság jellemző.

A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja, a HACS-ról szóló információkat legkönnyebben a www.dunapgve.hu honlapon érik el az érdeklődők. A Hírek menüpontban az aktuális információk, rendezvények, beszámolók, a tagsággal kapcsolatos hírek találhatóak meg, folyamatosan frissítve. Azonnali információcserére és visszacsatolási lehetőségre az online kommunikáció mellett személyesen a fórumokon, rendezvényeken, és a munkaszervezeti iroda nyitvatartási idejében és emailben van lehetőség.

A kommunikációs tevékenységet az Egyesület elnök és a munkaszervezet vezető irányítja megfelelő egyetemi szintű szaktudás birtokában. A honlap technikai háttérét a Comp-L Kft. biztosítja.

Kommunikációs felület	Alkalmazás gyakorisága	Felelős
honlap www.dunapgve.hu	havonta, több alkalommal, friss hírekkel	munkaszervezet

Facebook dunapilise	havonta, több alkalommal, friss hírekkel	munkaszervezet
Önkormányzati honlapok	alkalomszerűen	munkaszervezet
Egyéb nyomtatott médium	alkalomszerűen	munkaszervezet

Kommunikáció pénzügyi terve:

Eszközök	Tervezett költség (Ft)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Korábbi média megjelenések összegyűjtése - elemzése	0							
Vélemény vezérek azonosítása	0							
Civil szervezetek, vállalkozások felkutatása (utazási költség)	180.000	0	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Lehetséges kockázatok felmérése (háttér tanulmány)	400 000	200 000	0	0	200 000	0	0	0
Cselekvési kommunikációs terv	0							
Egyéb rendezvény, konferencia (Lakossági fórum szervezése)	700 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Fotódokumentáció készítése	0							
Önkormányzatnál elhelyezett hirdetések	0							
Folyamatos utalás a honlapon	0							
Nyílt nap ügylek, partnerek, lakosság részére	0							
Összesen bruttó:	1 280 000							

9.4 Egyéb, a HACs által megvalósított projektek

A 2023-2027-es programozási időszak agrár-vidékfejlesztési ciklusban, a KAP ST keretében a Duna-Pilis-Gerece Vidékfejlesztési Egyesület a kispékezői képzést választotta HFS tervezet keretében saját projektjének. A HACs a HFS kidolgozása során figyelemmel volt az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikk (1) bekezdésében leírtaknak. A HACs a kiválasztott HFS tervezetében kiemelt tekintettel volt a KAP ST célkitűzéseire, mint a foglalkoztatásnak, a növekedésnek, és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben. A program további átfogó célja az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek számára lehetővé tenni, hogy képzésben vegyenek részt, így javuljon a munkaerőpiaci helyzetük.

A projekt kiválasztása során további szempontok voltak a helyi fórumok felméréseinek eredményei, miszerint mindenkinek fontos a környezet védelme és az épített környezet rendezettsége. A térségben lakók számára fontos az ápoltság, rendezett és tiszta környezet, mely a közérzet javításában nagy szerepet játszik. Az összképet nagyban befolyásolja az élhető, szép és gondozott közterületek, melyek a levegő

minőségét is javítják. Nem utolsó sorban turisztikai szempontból is fontos, hiszen az ide látogatóknak sem mindegy, hogy milyen környezet fogadja őket. A közterületek karbantartásához viszont elengedhetetlen a különböző gépek és eszközök használata

A program célja továbbá felnőttek olyan képzése, akiknek a szakképzettsége elavulttá vált vagy alapul szolgál olyan egyéb új képesség, végzettség megszerzésére, amely valós munkaerő-piaci igényekre épül. A program lehetőséget kínál arra, hogy felzárkózzanak és iskolai végzettségtől függetlenül pótolják hiányzó kompetenciáikat, valamint arra, hogy a munkaerő piaci igényeknek megfelelő, egy konkrét munkatevékenység végzéséhez szükséges szakmai ismereteket, szakképzettséget szerezzenek.

A Duna-Pilis- Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület működési területén lévő településeken a megvalósítani kívánt/tervezett projekt keretein belül kisméretű képzésre van lehetőség, mely elsősorban az Önkormányzatok közmunkáit, Civil szervezeteket és képzésben részesülni vágyókat célozza meg. Ennek érdekében évi 1.000.000.- forintot különítünk el, mely tartalmazza a képzés költségeit, valamint ellátást biztosítunk a képzés ideje alatt.

A célkitűzésekhez igazodva a kisméretű képzés hozzájárul a kistérség foglalkoztatottságának fejlesztéséhez, a kistérségi munkavállalók munkaerőpiaci helyzetének javításával.

A kisméretű képzés célja: Olyan szakemberek képzése, akik alkalmasak a különböző kisméretű gépekbe tartozó gépek szakszerű, balesetmentes kezelésére, ismerik és betartják a hozzá kapcsolódó munka-és balesetvédelmi előírásokat.

A képzés elvégzése után tanúsítványt kapnak a résztvevők, amely igazolja, hogy a képzési követelményeinek eleget tettek.

10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

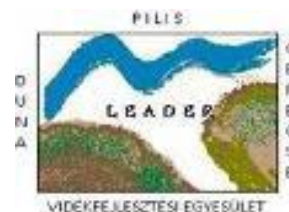
- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet

létrehozza a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

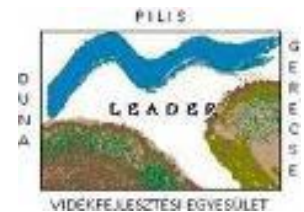
- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
 - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
 - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
 - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
 - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neme.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
 - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
 - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;

- a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
 - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
 - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
 - A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
 - A tudástranszferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
 - A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
 - A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
 - A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
 - A munkahelyteremtő műveletek száma.
 - A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
 - Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
 - A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
 - A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
 - Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

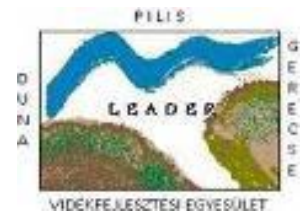
10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

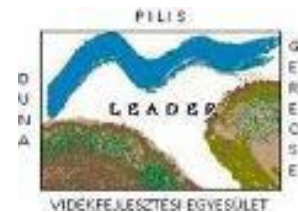
A Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület a monitoring és értékelési feladatait a térségben korábban lebonyolított LEADER programok tapasztalatai alapján kigondolt rendszer szerint tervezi ellátni. Az Egyesület alapvető célja ugyanakkor, hogy ezen feladatokat a Nyugat-dunántúli régió LEADER helyi akciócsoportjaival, LEADER térségek közötti együttműködési projekt keretében közösen kidolgozott módszerek szerint hajtsa végre.

Az Egyesület a Helyi Fejlesztési Stratégiában valamennyi intézkedés vonatkozásában meghatározott reálisan elérhető kimeneti és eredmény indikátorokat.

A LEADER pályázatok beadásakor az akciócsoport több, e feladathoz kapcsolódó kötelezettséget is elvár a térségi pályázóktól:

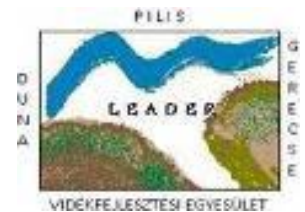
- Minden pályázónak nevesítenie kell a pályázatában azt, hogy az intézkedéshez kapcsolódó eredményindikátorhoz kapcsolódóan mekkora értéket vállal a projekt keretében, továbbá be kell mutatnia, hogy ezt az értéket a megvalósítás során, illetve a megvalósítást követően milyen módon fogja dokumentálni, igazolni. Például a térségi közösségfejlesztésnél a pályázó meghatározza a projekt megvalósításába bevont tervezett partnerszervezetek tervezett számát és leírja az igazolás módját *(például együttműködési megállapodás aláírása)*.

- Elvárás a pályázóval szemben, hogy a megvalósult projektjéről részletes leírást és fényképeket juttasson el az akciócsoport számára, amely azt honlapján tervezi megjeleníteni. Az Egyesület ezekre a kötelezettségekre már a pályázatkészítési szakaszban felhívja a pályázók figyelmét, többek között a kötelező konzultációs alkalmak során. A HACS segíti továbbá a projekt adottságainak megfelelő, ugyanakkor a monitoring célokra is alkalmas vállalatok megfogalmazását. A döntéshozatali szakaszban az akciócsoport ezeket a vállalatokat is vizsgálja majd. A munkaszervezet a pályázati dokumentumokból kinyeri és belső nyilvántartásaiban rögzíti a monitoring szempontjából fontos információt.
- A projekt megvalósítási szakaszban az akciócsoport folyamatosan támogatja személyre szabott tanácsadással, köre-mail-ekkel, honlap és facebook bejegyzésekkel, illetve tájékoztató fórumok szervezésével a projektgazdákat. Az Egyesület ezen eszközöket is felhasználja arra, hogy figyelmeztesse a partnereit monitoring kötelezettségeik betartására.
- Az egyes LEADER projektek lezárásakor az Egyesület bekéri a projekt leírásokat és legalább 3 db nagyfelbontású képet a megvalósult fejlesztésről, továbbá engedélyt kér a honlapon való közzétételhez.
- Amikor értékelési szakaszhoz ér a LEADER program megvalósítása (HFS felülvizsgálat, illetve program zárás), az Egyesület munkaszervezete a nyilvántartásai alapján bekéri a nyertes projektgazdától az eredményindikátor értékeket. Ezek alapján a szükséges vizsgálatokat, elemzéseket a Tervezői Csoport fogja végrehajtani. A TCS az értékelés következtetéseit felhasználja a HFS dokumentum módosításához (például korigálja a célértéket).
- A monitoring, illetve értékelés eredményét a HACS a felülvizsgált HFS, illetve a programzáró dokumentum részeként honlapján is közzéteszi.

A kimeneti, illetve az eredményindikátorok vizsgálatán túl a HACS minden HFS felülvizsgálatkor és a HFS megvalósításának végső elemzésekor önértékelést is végre fog hajtani. Ennek során a felülvizsgálatot végző HACS munkacsoport megvizsgálja a forrás-felhasználást, a LEADER-en kívüli egyéb pályázatok adatait, a munkaszervezet szakmai teljesítményét. Ehhez a legfontosabb adatforrás az Egyesület által minden év lezárását követően közgyűlés elé beterjesztett szakmai ill. pénzügyi beszámoló lesz, amelyet az Egyesület közhasznú szervezetként honlapján is rendszeresen közzétesz.

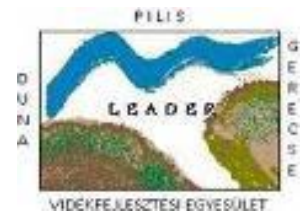
Monitoring tevékenység	Mérés módja és gyakorisága	Értékelés/visszacsatolás
A tagság aktivitása	A HACS részvételi/jelenléti dokumentumainak elemzése	éves rendszeresség – beszámolási kötelezettség: közgyűlés
A kommunikáció értékelése	Kommunikációs csatornákon keresztül kérdőíves megkeresések	éves rendszeresség – beszámolási kötelezettség: közgyűlés
A pályázati felhívásokkal kapcsolatos visszajelzések	Személyes és online kérdőíves megkeresések folyamatos gyűjtés	éves rendszeresség – beszámolási kötelezettség: közgyűlés

10.2 Az indikátorok megadása

A Helyi Fejlesztési Stratégiához az alábbi indikátorokat rendeltük:

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	személyek száma							
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok száma	R.10 ^{PR} Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	gazdaságok száma							
Kiépített megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdőszetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó	kilowatt							

	<p>megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (kW)</p>								
	Napelemes fejlesztések		0	1	1	1	1		
	Biomassza								
	Egyéb								
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték	0	1	1	0	0		
A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassza alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma							
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma							
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma	R.41 ^{PR} Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	fő	0	5	5	5	5		
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A	fő	0	10	10	10	10		

projektek érintetteinek száma	társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma								
Beszerezett eszközök száma	A projekt keretében beszerezett eszközök száma	db	0	10	10	10	10		
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	0	10	10	10	10		
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	0	5	5	5	5		
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	0	5	10	10	10		
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	0	2	2	2	2		

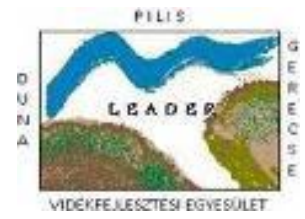
11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

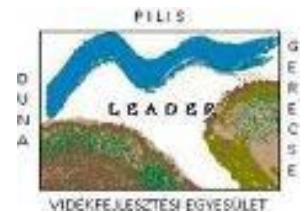
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Rendezvények támogatása	0	8	8	4	0	20	4,7
2.	Gazdasági célok támogatása	0	99,8	99,6	49,8	0	249,2	59,5
3.	Közösségi célok	0	59	59	28	0	146	34,8
4.	Saját projekt	0	1	1	1	1	4	1
	Összesen	0	167,8	167,6	83,8	0	419,2	100

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	5,2	28,6	28,6	28,6	28,6	119,6
Animációs költségek	0	1,4	1,4	1,4	1,4	5,6
Egyéb tervezett bevételek	0	0	0	0	0	0

Összesen	5,2	30	30	30	30	125,2
----------	-----	----	----	----	----	-------

Mellékletek

1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

A Duna-Pilis-Gerece Egyesület 2008. június 26-án alakult meg. Az alapszabálya szerint az Egyesület alapcélja a működési területén élő lakosság életfeltételeinek javítása, a vidékfejlesztés- és területfejlesztés társadalmi-gazdasági szerepének erősítése. Az Egyesület által ellátott közhasznú tevékenységek egyebek mellett:

- Területfejlesztés és területrendezés,
- Tudományos tevékenység, kutatás,
- Nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység,
- Környezetvédelem,
- Természetvédelem,

Az akciócsoport 2023. május 16-án megválasztott Tervezői Csoportjának tagjai:

TCS elnöke: Bérces József

TCS tagjai:

Czermann János
Dinnyés-Kardos Éva
dr. Kalocsai Zoltán
Pallagi Tibor
Pup Attila
Tóth Zoltán
Trexler Amanda
Vachaja Zoltán
Babocsai Zoltán
Gacsai Bálint
Gönczi Mariann
Kovács Bence
Tarkövi Csaba
dr. Tarnóczy Tünde

a) A HACS döntéshozó testületének bemutatása.

Az Egyesület 2023. április 26-án tartotta tisztújító közgyűlését. Az újonnan megválasztott elnökség tagjai:

Elnök: Bérces József (civil szféra)

Alelnök: Czermann János (közsféra)

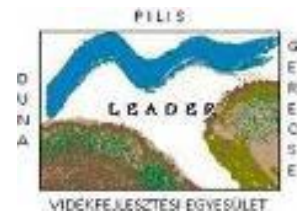
Elnökségi tagok:

Pallagi Tibor (közsféra)

Pup Attila (gazdasági szféra)

Trexler Amanda (civil szféra)

Vachaja Zoltán (gazdasági szféra)

b) A HACS tervezett munkaszervezeti felépítésének bemutatása (személyek, feladatok, helyszín stb.).

A 2521 Csolnok, Rákóczi tér 1. székhelyű Munkaszervezet az Egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, az Egyesület tevékenységét segítő iroda (2521 Csolnok, Szent Borbála u. 20.). Szervezeti felépítése, feladatai, létszáma az egyesület tevékenységeihez igazodóan változhat, amely a Szervezeti és Működési Szabályzatban kerül meghatározásra. A Munkaszervezet munkáját a hivatal vezetőjeként a Munkaszervezet vezető irányítja. A Munkaszervezet dolgozói tevékenységüket munkaviszony keretében látják el. A munkáltatói jogkört a Munkaszervezet vezető vonatkozásában az Elnök, a munkaszervezeti dolgozók vonatkozásában a Munkaszervezet vezető gyakorolja.

c) A működés fizikai feltételeinek rendelkezésre állását és a fenntartás biztosítását is be kell mutatni. Az Egyesület legfőbb szerve a Közgyűlés. A Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik a tisztségviselők megválasztása, az alapszabály módosítása, az éves beszámoló, az éves program és a költségvetés elfogadása, a tagdíj mértékének megállapítása, valamint szakmai hálózatok létrehozása.

Az Egyesület ügyintéző és képviselői teendőit, az operatív feladatok elvégzését az Elnökség irányítja és látja el. Gondoskodik az Egyesület folyamatos működéséről és végrehajtja a Közgyűlés határozatait. Az Elnökség dönt minden olyan kérdésben, amely nem tartozik a közgyűlés és az elnök kizárólagos hatáskörébe, vagy amelyet a közgyűlés az elnökségre delegált.

Az Egyesület legfőbb tisztségviselője az Egyesület elnöke. Az Elnök az Egyesületet önállóan képviseli. Feladata egyebek mellett a Közgyűlés és az Elnökség üléseinek összehívása, levezetése, a harmadik személyekkel való szerződéskötés, az Egyesület gazdasági ügyei alakulásának felügyelete stb.

A Vidékfejlesztési Programban definiált HACS feladatok ebbe – az Alapszabály és egyéb szabályzatok alapján szabályozott – működési rendszerbe kerülnek integrálásra azzal együtt, hogy az Egyesület a jövőben nem kizárólag a LEADER program lebonyolításával, hanem más pályázatok megvalósításával is kíván foglalkozni. A HACS feladatok ellátása során a HFS-sel kapcsolatos döntés a Közgyűlés, a LEADER pályázatokkal kapcsolatos döntés az Elnökség, az adminisztratív- és szakmai jellegű teendők ellátása a Munkaszervezet feladata lesz.

A helyi pályázattási modell kialakításakor több tényező is figyelembevételre került:

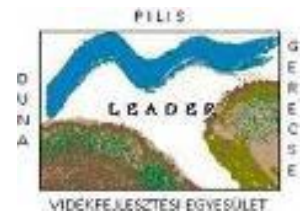
- Az Egyesület jelentős tapasztalata a LEADER pályázati eljárásokban (a helyi szakemberek állandó résztvevői a LEADER programoknak).

- A LEADER alapelvei, a vonatkozó EU szabályozás, a Vidékfejlesztési Programban leírtak, illetve az Irányító Hatóság iránymutatásai.

Mindezek alapján a LEADER pályáztatás folyamata a következőképpen fog zajlani:

- Az akciócsoport a Tervezői Csoport közreműködésével véglegesíti a pályázati felhívásokat a HFS és az IH iránymutatásai alapján (pl. részletes pontozási rendszert dolgoz ki, elkészíti a szükséges formanyomtatványokat stb.). A pályázati felhívást az Egyesület elnöksége hagyja jóvá.
- Az Irányító Hatóság közzéteszi a www.palyazat.gov.hu honlapon a LEADER pályázati felhívást.
- A megjelent pályázati felhívás kapcsán az Egyesület aktív tájékoztató kampányba kezd (közzététel honlapon, média tájékoztatása, fórum időpontok meghirdetése stb.).
- Az Egyesület képviselői legalább 2, széles körben meghirdetett tájékoztató fórum keretében bemutatják a HFS valamennyi pályázati felhívását.
- Az Egyesület munkatársai személyreszabott, folyamatos tanácsadási lehetőséget biztosítanak az Egyesület irodájában előre egyeztetett időpontokban.
- A HACS munkaszervezet dolgozói az MVH eljárás keretében látják el döntés-előkészítő feladatukat. A döntéshozó testület ez esetben is az elnökség lesz. Egyfordulós eljárásnál a pályázat eredményéről a pályázók közvetlenül az MVH-tól szereznek tudomást.
- Amennyiben a jogcím lehetővé teszi a folyamatos pályázatbeadási, az Egyesület a pályázat meghirdetésétől számított legalább 60 napot (legfeljebb negyedévet) biztosít az értékelendő pályázatok beérkezésére, majd azt követően folyamatosan igény szerint döntéshozó üléseket tart forráskimerülésig vagy a HFS felülvizsgálatáig. Az értékelést az akciócsoport munkatársai végzik, külsős értékelők nem vesznek részt a folyamatban. Mivel a döntéshozó testületi szerepet az Egyesület elnöksége tölti be, ezért a döntéshozó ülések lebonyolítására az elnökség üléseire vonatkozó szabályokat kell alkalmazni (pl. határozatképesség, nyílt szavazás, összeférhetetlenség).

- A döntéshozó testület dönt a munkaszervezet által értékelt projektek pontszámainak elfogadásáról, majd intézkedésenként meghatározza a támogatható minimális pontszámot.
- A támogatott pályázatok projektgazdáit az Egyesület ünnepélyes rendezvény keretében köszönti, a megvalósítást tájékoztató fórum szervezésével, folyamatos személyreszabott tanácsadással segíti.
- A projekt megvalósítását követően a nyertes projektek részletes bemutatását honlapján tervezi a HACS kivitelezni.

A pályázatás minden lépése dokumentálásra kerül. Például: jelenléti ív készül a kötelező konzultáción részt vett szervezetek aláírásával, a jelenléti íven szereplő szervezetek részére az Egyesület az elnök aláírásával ellátott igazolást állít ki, amit átvételi elismervény ellenében személyesen ad át az igénylő potenciális pályázók részére az Egyesület irodájában ügyfélfogadási időben. Kulcsfontosságú dokumentum a döntéshozó elnökségi ülésről készült jegyzőkönyv, amely a döntéssel kapcsolatos minden fontos információt kell, hogy tartalmazzon a szövegezésében, illetve mellékletei között.

2. számú melléklet: A HACS területén élők száma

